MERYEM ANANIN HAYATI

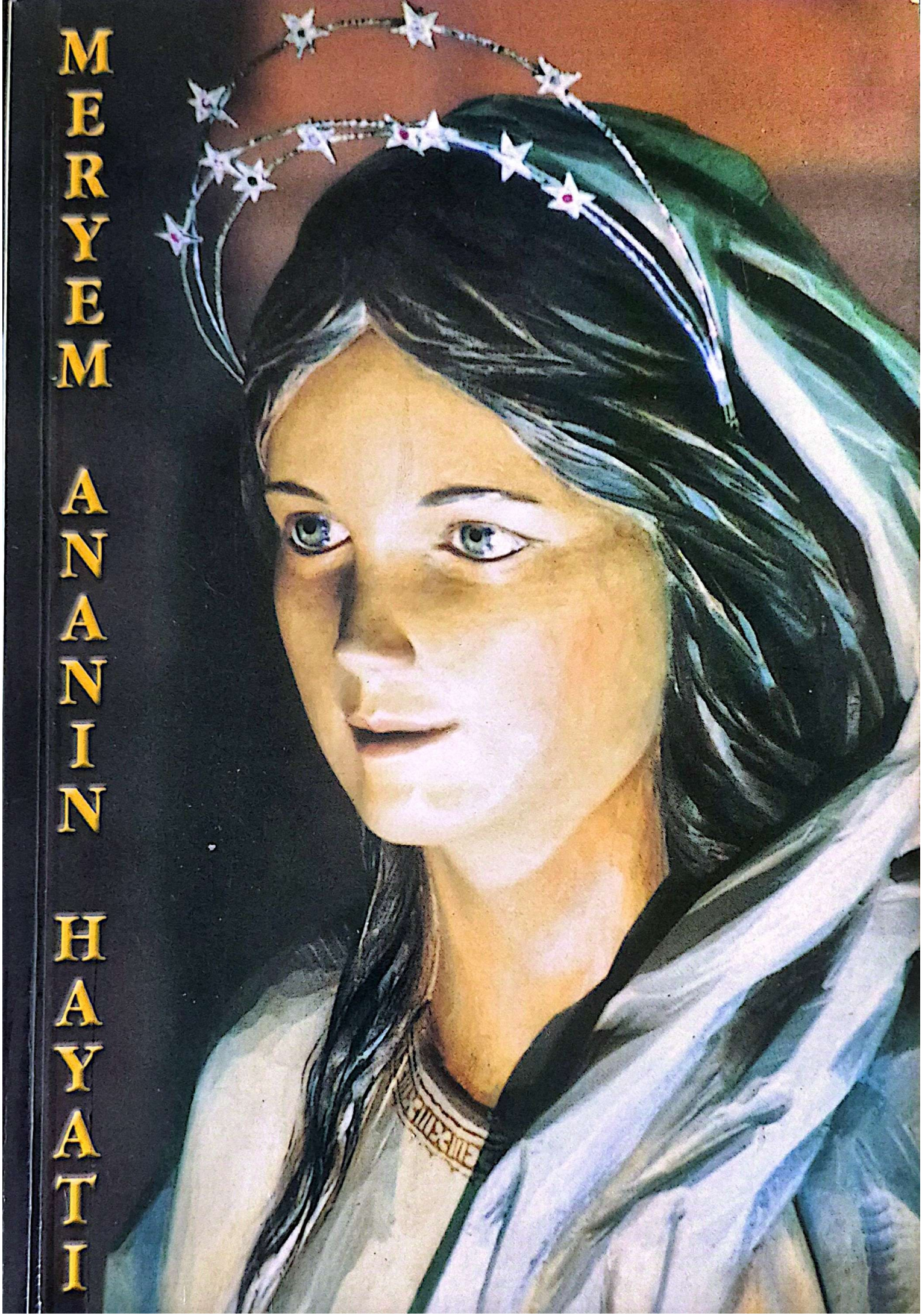

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

MERYEM ANA'NIN

HAYATI

İSTANBUL
2002

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

İmprimi potest.
Mons. Piyer Dubois, Vic. Ap.
İstanbul, 31 Mayıs 1986.

İmprimi potest.
P. Alfonso Sammut
İstanbul, 8 Eylül 1986.

İtalyanca metninden derleyen: ÖZCAN ÇANLI

İsteme Adresi:
Sent Antuan Kilisesi
İstiklal Cad. 325
Beyoğlu - İstanbul
Tel: 2440935

OHAN Matbaacılık Ltd. Şti.
İstanbul

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

ÖNSÖZ

Bu kitap, Meryem Ana'nın hayatını, İncil'in sözlerine ve özellikle Meryem Ana'yı tanımış ve ondan özel bilgiler almış olan Luka'nın İncil'ine göre çizmektedir.

Bu doğru ve kutsal sözlerden, kurtuluş gizeminde Kurtarıcı Mesih'in yanında bulunan Meryem Ana'nın önemli rolünü gösteren hakikatler fışkırıyor.

Meryem Ana'nın hayatı, Hıristiyanlığın ve Kilise'nin hayatıdır; oysa Meryem Ana Kilise'nin Annesi'dir.

Meryem Ana yücedir. Çünkü lekesiz, lütufla dolu, kadınların en mübareği, kurtuluş görevinde işbirlik veren, insanların yardımcısı, meleklerin ve azizlerin kraliçesidir.

Bu kitap, bu konulardan basit ve sade bir şekilde bahsetmektedir.

P. Luigi
İannitto

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

LÜTUFLA DOLU

Meryem adında bir kız çocuğu

Aziz Luka'nın İncil'ine bir göz attığımızda, şöyle yazılı olduğunu görürüz: "Rabbin meleği, Tanrı tarafından Celile'nin Nasıra kentine, Meryem ismindeki bir kıza gönderildi".

Sözünü ettiğimiz Meryem ismi, İbranice Miryam ve Süryanice Maryam 'ın Türkçe yazılış biçimidir.

Doğuda hayli yaygın bir biçimde kullanılan bir isimdi. Ayrıca İncil'de de benzer adla anılan üç kadının varlığından bahsediliyordu. Onları birbirlerinden ayırt etmek için doğup büyüdükleri beldenin, ya da babalarının adlarını eklemek gerekiyordu. Mecdel yöresinden gelen ve bunun içinde Mecdelli Meryem diye çağrılan bir kadın vardı. Bir diğeri de, Lazar'ın kız kardeşiydi. Beytanya'da yaşıyordu ve bu yüzden Beytanyalı Meryem olarak anılıyordu. Ötekisi ise Kleofa adlı birinin kızıydı ve bunun için de Kleofa'nın Meryem'i diye çağrılıyordu.

Son olarak ta, Aziz Luka'nın sözünü ettiği küçük kız; Nasıra'da oturuyordu ve bunun için de onu Nasıralı Meryem diye çağırıyorlardı. Çünkü göreceğimiz gibi, Nasıra'nın küçük kızı en yüce mertebeye yükseltildi. Herhangi bir yere yükseltilmesine ihtiyaç görülmeksizin, sadece Meryem olarak çağrıla geldi. O Meryem'dir ve bu kadarı da yeterlidir. Fakat bu özel ismin bir anlamı var mıydı? Bir çok kutsal yazar buna yürekten inanıyordu. Meryem gibi son derece yalın ve basit isme değişik anlamlar yüklendi. Miryam ya da Maryam sözcüğünün ses uyumu izlendi. Kökü mare (deniz) olan birleşik bir isimden söz edildiği kanısına kapılındı. Böylece bu ada yakıştırılmak üzere "Deniz Yıldızı" veya "Acı Deniz" gibi çok güzel ve şiirsel anlamlar yüklendi. Gerçekte Meryem ismi birleşik isim değildir. Basit bir isimdir ve ses uyumu olarak Arami dilinde Madonna-Bayan anlamına gelen Mare-Deniz'e yaklaşabilir. Miryam ismi ilk kullanıldığında ilgi çeken, yüce anlamına gelen mirim sözcüğüyle yakın anlamda kullanılmıştı. Fakat bu yorumlar, Meryem adını taşıyan Nasıralı kızın görkemli öyküsünden sonra ortaya çıktı. Bu da bize açıkça gösteriyor ki, Meryem isminin herhangi bir anlamı ve özel bir değeri yoktu. Tüm İsrail halkı ile beraber, Rab tarafından vaadedilmiş Mesih'in (Kurtarıcı) gelişini bekleyen

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

sayısız İbrani kız çocuğundan birinin adıydı.

İncilcilerden hiç birisi ne Markos, ne Luka, ne Yuhanna, ne de Matta, Meryem ile ilgili fazla bir şey söylemiyorlar. Onun Celile'nin Nasıra diye bilinen kentinde yaşadığını söylüyorlar. Ama nasıl yaşadığı kiminle yaşadığı hususunda hiç bir aydınlatıcı bilgi eklemiyorlar. Başka bir deyişle ne babasının, ne de annesinin adlarını belirtmiyorlar. Erkek veya kız kardeşlere sahip olup olmadığını bile söylemiyorlar. Akrabalarından ise, Vaftizci diye çağrılacak olan Yahya'nın annesi, Elizabet'ten başka kimseden bahsetmiyorlardı. Nasıralı küçük kızın adı tek başına, izole edilmiş bir halde, özel bir mana taşımaksızın öylece kalıyor: "Meryem".

Nasıralı küçük ve kapalı bir kızın adı ya da yoksul ve acı çeken Celileli bir kadının adı olabilirdi. Kimbilir ondan önce kaç tane Meryem'ler gelip geçti bu fani dünyadan; kimbilir kaçı Meryem onunla aynı dönemde yaşıyordu!

Fakat onun gelişinden sonra, Meryem denince sadece akla bir tek kadın geldi. Onun ismi bayan, hanımefendi, kraliçe gibi manaların en güzellerini ve en yücelerini fethetti.

Madonna

Madonna, özel isim değildir; bir asalet ünvanıdır. "Bayanım" manasına gelir. İtalyanca bir kelime olan Madonna, kadın, hanımefendi, sahip anlamlarına gelen latince aslı domina'dan türemektedir.

Madonna, Hanım Efendim ve Sahibem anlamına gelmektedir. Ortaçağın soylu asilzadeleri kadınlara bu onur verici ünvan ile hitap ediyorlardı. Bu sesleniş, kadına verilen değeri ortaya koyan bir hürmet ifadesiydi. Lûtuf ile dolu, lekesiz, sevilen, hayranlık uyandırıcı, anlamına gelen bu seslenişin, Mesih İsa'nın Annesine özel bir şekilde yakıştığı rahatça görülmektedir.

Zaman süreci içinde Madonna sözcüğü, dilin dinamik gelişmesiyle Signora, Bayan kelimesi ile değiştirilmiştir. Ama Madonna Mesih İsa'nın annesi için eski bir onur ünvanı olarak kaldı.

Günümüzde, Madonna denildiği zaman herhangi bir bayan anlatılmıyor. Yerin ve göğün kraliçesi, meleklerin ve azizlerin hükümdarı, bütün lûtufların ve yüreklerin sahibesi olan "Meryem Ana" belirtilmek isteniyor.

Bu onur ünvanı ile anılan, dünyanın tüm köşelerine yayılmış

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

çok sayıda mabet vardır: Lekesiz Meryem Ana'ya, Müjdelenmiş Meryem Ana'ya, Yedi acıların Meryem Ana'sına, Merhametin Meryem Ana'sına, Barışın Meryem Ana'sına, Efes'teki Meryem Ana'. Yukarıda adını andığımız dindarlıklara benzer bir sürü dindarlık daha sıralayabiliriz.

Sayısız denilebilecek kadar çok sanat eserleri, Madonna-Meryem Ana adını taşımaktadırlar: "Yıldızın Meryem Ana'sı", "Gül Meryem Ana'sı", "Madonna del Cardellino", "Kayaların Meryem Ana'sı", "Madonna della Seggiola", "Madonna del Granduca", "Madonna di San Sisto" gibi. Adlarını bu satırlarda belirtme olanağımız olmayan, sanat tarihinin en görkemli eserlerini oluşturan Meryem Ana'nın adına atfedilen daha bir sürü sanat yapıtı vardır.

Madonna ünvanının coğrafya haritalarının üzerlerinde yazılı olduğu, sanat yapıtlarının başlıklarında yer aldığı, tarih kitaplarının içeriğine girdiği, dini içerikli yazıtlarda geçtiği ve sürekli biçimde imanlıların dualarında tekrarlandığı sık sık görülmektedir. Hangi kadın böylesine büyük bir onuru haketmiştir? Tarih, dindarlık, sanat, Meryem Ana ünvanını yüce ve hayret verici kıldılar. İnsanî bir varlığa böylesine büyük bir şerefin yüklenmesinin nedeni ve bu görkemin nasıl biçimlendiğini görmek yararlı olacaktır.

Madonna sıfatının nasıl bir onur ünvanı olduğunu anlattık. Şimdi de, bir kadın olarak bu ünvanı, diğer bütün kadınlardan daha fazla hak edip etmediğini öğrenmek istiyoruz. Madonna denilen Meryem Ana, gerçekten de, sıradan bir kadın idi ve söz konusu kadın Bayanım ve Sahibem diye çağrılmadan önce, basit ve yalın olarak Meryem, sonra da Meryem Ana şeklinde anılıyordu.

Lûtuf ile dolu

Melek Cebrail, Meryem'e ismiyle hitap etmedi. Ona: "Selam sana, Meryem" demedi. Ona: "Selam sana, ey lûtuf ile dolu" diye seslendi. Fakat Nasıra'nın küçük kızını bu tavırda selamlayan kimdi, neyin nesiydi?

Melek sözcüğü haberci anlamına gelmektedir ve melekler, Tanrı'nın insanlara iletilecek mesajları emanet ettiği ruhsal yaratıklardır. Bu da yanlış yapamayacaklarının bir güvencesidir. Melek Cebrail, Meryem'e "lûtuf ile dolu" diye seslenirken hata yapmadı ve bu deyimin büyük manası vardı.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Tanrı, yeryüzündeki cennette insanı lûtuf halinde yaratmıştı, ama Adem'in günahı ile lûtuf yitirilmişti. Bunun sonucu olarak da, Tanrı'nın habercisi ve dolayısı ile doğruyu söyleyen melek Cebrail'in şimdi yaptığı gibi, hiç bir kadın ve hiç bir erkek "lûtuf ile dolu" şeklinde çağrılamazdı. Lûtuf ile dolu biçiminde çağrılabilindiğinde, Nasıralı Meryem son derece seçkin ve ayrıcalıklı yaratık olmalıydı.

Gerçekten de lûtuf ile dolu olmak demek, bütün günahlardan, Adem'den miras kalan asli günahtan da, arınmış olmak, lekesiz olmak anlamına geliyordu.

En parlak öğretilerden biri, Lekesiz Bakire Meryem'e ait olanıdır. Uğruna büyük ve sert mücadelelerin yapıldığı bir öğreti oldu. Zira bazı azizlerin de bulunduğu bir akım tarafından, güçlü bir karşı çıkmayla karşılaştı.

Bazı azizlerin Lekesiz Bakire Meryem öğretisini engellemeye çalışmaları, Meryem Ana'ya karşı besledikleri sevgi yetersizliğinden ya da Mesih İsa'nın annesine duydukları hürmet eksikliğinden ve en önemlisi hürmet eksikliğinden kaynaklanıyordu. Her günahkar insan Mesih İsa tarafından kurtarılmıştır. O halde, eğer Meryem Ana asli günahla bile lekelenmiş durumdaysa, Mesih İsa tarafından kurtarılmış olamazdı.

Bu dev boyutlara ulaşan ruh bilimsel tartışma, 1300 yılında, *Doktor Subtilis* diye tanınan, İskoçyalı bir Fransisken rahip olan Yuhanna Duns Scotus tarafından çözüme kavuşturuldu.

Duns Scotus'un ince ve rafine edilmiş fikir yürütüşü şu şekilde özetlenebilir: "Meryem lûtufla dolu idi, yani Oğlunun üstün meziyetleri göz önüne alınmak suretiyle asli günah da dahil olmak üzere her günahtan korunduğu için mükemmel bir biçimde kurtarıldı."

İskoçyalı Fransisken ilk önce Meryem Ana'ya dua edip yakarmıştı: "Kutsal bakire, seni övebilmeme beni lâyık kıl ve hasımlarına karşı bana güç ver". Fikir yürütüşünü günümüze dek ünlü kalan bir deyişle sonuçlandırıyordu: "Decuit, potuit, ergo fecit". Anlamı: "Kutsal anneyi günahlardan sakınmak Tanrı'nın işine geliyordu; bunu yapmaya muktedirdi, bu nedenle de bunu yaptı".

Buna rağmen yine de, melek Cebrail'e verilen, Kilise'nin resmi yanıtı beş yüz yılı aşkın bir süre daha beklemek mecburiyetinde kaldı. Ancak 1854 yılının 8 Aralık günü, Roma'da Sen Piyer meydanında, Papa IX. Pius Meryem'in yaratılışından lekesiz olmasını

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

tüm dünyaya ilan ediyordu.

Papa, melek Cebrail'in sözlerini dünyaya ilan etti. Adem ile Havva'nın kabahatleriyle, doğumun ardından her insanoğlunun beraberinde taşıdığı asli günahtan özgür tutulmuş, hiç bir günahı olmayan, Meryem adındaki küçük kızın "lûtuf ile dolu" olduğunu insanlığa beyan etti.

Dört yıl sonra, Meryem Ana, Lourdes yöresindeki bir mağarada Bernadet Soubirous adındaki küçük bir kız çocuğuna göründü. Baştan aşağı beyaz giyinmişti. Giysisinin üzerinde de gök mavisi renginde bir şerit vardı. Başının etrafında yer alan beyaz tülün üzerinde on iki yıldız parlıyordu. Beyaz renkli taneciklerden yapılmış tesbihten tacı elinde tutuyordu ve ayaklarının üstünde iki gül vardı. Kendisini küçük kıza takdim ederken kadın tüm açıkça ve tüm netliğiyle Papa'nın öğretilerini doğruladı.

Bu öğretiler, Aziz Luka tarafından nakledilen ve melek Cebrail'in Meryem Ana'yı selamlarken söylediği "Selâm sana, ey lûtuf ile dolu" şeklindeki sözlerinin yeni bir onayıydılar.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

6

BAKİRE VE ANNE OLAN MERYEM

Allah'ın Annesi

Melek Cebrail Meryem'i lûtuf ile dolu diye selamladıktan sonra, Nasıra'da ona büyük olayı açıkladı. O Kurtarıcı'nın annesi olacaktı!

Melek ona: "İşte, sen hamile kalacaksın, bir oğlan çocuk doğuracaksın, ona İsa adını vereceksin. Büyüyünce en yüce Allah'ın Oğlu diye çağırılacaktır. Rab Efendimiz ona Davud'un tahtını verecek ve onun hükümranlığı son bulma-yacaktır."

Uzun asırlardan beri İsrail halkı bir bakireden dünyaya gelecek olan Kurtarıcı'nın doğuşunu bekliyordu. Rab Efendimiz bizzat kendisi, peygamberlerinin ağzıyla, yani ondan ilham alan insanlar aracılığıyla bir çok defa buna söz vermişti. Örneğin büyük peygamber İşaya Mesih'in doğumunu şu sözlerle müjdelemişti: "Bakire hamile kalacak ve bir erkek çocuk doğuracak ve onun adını Emmanuel koyacaklar." İbranicede Emmanuel Tanrı aramızdadır anlamına gelmektedir.

Gerçekten de melek Meryem'e şöyle seslendi: "Rab seninledir. Sen bütün kadınlar arasında mübareksin."

Bu sözler Meryem'in, Mesih'in annesi olmak üzere İsrail'in bütün kadınları arasından seçilmiş olduğu anlamına gelmektedir.

Her İsrailli kadın Kurtarıcı'nın annesi olmak için, Rab tarafından seçilmiş olmayı ümit ediyordu. Rab, er ya da geç bu büyük vaat yerine getirilecekti.

Bu sebeble melek Cebrail'in ilânının, ilk Hıristiyanlar için net bir anlamı vardı. Meryem'in oğlunda Rabbin söz verdiği Kurtarıcı'yı gördüler.

Fakat daha sonraları yine Tanrı'nın annesi Meryem hakkında, itiraz eden kişiler çıktı. Bu nedenle, Lekesiz Bakire sıfatı için olduğu gibi, bu ünvan içinde bazı kuşkular yeşerdi ve tartışmalar oldu.

Örneğin, Nestorius adlı biri, Tanrı'nın annesi ünvanının Meryem için kullanılmasına kesinlikle karşı çıktı. Nestorius sıradan herhangi bir kişi değildi. Ruhbilimsel zekâ ve kültür açısından büyük bir otoriteye sahipti. Suriye'de dünyaya geldi, rahip olmaya karar verdi. 428'de, Doğu Roma İmparatorluğunun başkenti olan Constantinopoli'nin (İstanbul) Patriği seçildi. Kilise hiyerarşisindeki yeri de yükseldi. Basit ve güzel sözcükler kullanarak, halkın anlayabilece-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

ği türden yalın konuşarak imanlıların güvenini kazanmayı ve onları ikna etmeyi başarıyordu. İncelik ve zekâ kıvılcımlarıyla dopdolu söylevleri ile savunduğu düşüncelerinin haklılığına halk köklü bir şekilde inanıyordu.

Onun yargı yürütüşü şu şekilde idi: Melek Cebrail'in İsa'nın doğumunu müjdelediği, Nasıra'nın küçük kızına beslenen tüm hürmete, tüm kudsiyete rağmen, Meryem bir insani yaratık olmayı sürdürüyordu. Bir insani yaratık ancak bir insani yaratık vücuda getirebilir, ama bir Tanrı vücuda getiremez. Daha kesin olarak, döneminin felsefi düşüncesini izleyen Nestorius, var olan her ferdin insani tabiatın şahsı olduğunu ileri sürüyordu. Mademki Mesih İsa'da tam ve insani bir tabiat vardı, o halde Mesih İsa'da ilâhi Kelâmın tabiatının yanında bir insani şahsın da bulunması gerekirdi. Bu anlamda, Mesih İsa'da iki değişik tabiat bulunuyor ise, aynı şekilde iki farklı şahıs da olmalıydı.

Nestorius eski Yunanca yazıyordu ve o dilde Tanrı'nın Annesine Theotokos, oysa, İsa'nın annesine ise Christotokos deniyordu. Meryem Theotokos diye değil, ama Christotokos diye çağrılmalıdır şeklinde fikir yürütüyordu Nestorius.

Bu iki kavram üzerinde dinsel tarihin en büyük tartışmalarından biri patlak verdi. Böylece Hıristiyanlar, Nestorius'un ardından gidenler ve Tanrı'nın annesi ünvanını savunan Kirillus'un ardından gidenler olmak üzere ikiye ayrıldılar. Mısır'ın İskenderiye Patriği olması sebebiyle, Kirillus da Kilise içinde çok büyük bir otorite idi. Lisanındaki şiddetten ve gösterdiği ateşli ve sert tepkilerden ötürü, hasımlarınca Firavun lakabıyla çağrılıyordu. Mantık yürütüşü bir kılıç gibi doğru ve keskindi. Ne kelime oyunlarına ne de nüanslar arasındaki anlam farklılıklarına ilgi duyuyordu. Konuyu üç farklı şahıstan oluşan tek bir tabiat diye tanımlanabilen Aziz Üçlük kavramıyla açıklıyordu: Baba, Oğul ve Kutsal Ruh. Mesih İsa, Meryem'in rahminde vücut bulmuş, Kutsal Üçlüğün ikinci şahsıdır. Onda, ilâhi ve insani olmak üzere iki tabiat vardır. Fakat birbirlerinden ayrılmaz biçimde bir ilâhi şahısta bütünleşmişlerdir.

Analık iki kişi -ana ve oğul- arasında tek bir ilişkiyi ifade ediyor. Mesih İsa'da ilâhi olarak adlandırdığımız tek bir şahıs vardır (ve bu şahıs, zaman içerisinde, Meryem'den kaynaklanan gerçek bir doğum ile vücud bulmuştur). İnsan olan Tanrı'nın Oğlu ve Meryem Ana arasında gerçek anlamda bir ana-oğul ilişkisi gerçekleşti. Me-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

sih İsa bir kadından doğduğu için gerçek anlamda bir insandır. Aynı zamanda, Meryem Tanrı'nın hakiki annesidir. Çünkü, ondan doğan varlık Tanrı'dır, Aziz Üçlüğün ikinci şahsıdır.

Episkopos Kirillus, Meryem Ana'ya görkemli Theotokos ünvanını yakıştırarak görüşlerinin savunmasını noktalıyordu.

Bu ikiliğin yarattığı münakaşayı ortadan kaldırmak için, bütün Hıristiyanların arzuyla iştirak ettikleri bir ekümenik konsil, 431 yılında, Küçük Asya'nın Efes kentinde toplandı.

Ateşli tartışmaların sonunda Kirillus'un savı galip geldi. Efes tarihe bir kez daha Meryem'in zafere ulaştığı kent diye yazıldı. Konsilin sonuçlanmasıyla hazırlanan bildirgede şunlar yer alıyordu;

"Eğer herhangi bir kimse, Emmanuel'in gerçekten Tanrı olduğunu ve bu sebeble, vücut bulmuş Tanrı'nın Kelâmını doğuran Aziz Bakire'nin Tanrı'nın Annesi olduğunu itiraf etmiyorsa, Kilise'nin dışında sayılsın."

Meryem'in, Tanrı'nın Annesi olarak ilân edilmesi Efes'te ve tüm hıristiyan dünyasında sevinç gösterileriyle kutlandı. Müjdeci meleğin sözcükleri, böylece dört asır sonra bir konsilin onayı ve bütün Kilise'nin övgü dolu yankısı ile yüceltiliyordu.

Onun Uğruna Kavga

Melek Cebrail'in, onu selamlarken ve anne olacağını müjdelerken söylediklerinden Meryem rahatsız oldu. Genç ve temizdi. Ama doğum denen büyük tabiat olayını bildiği için, kendinden emin bir tavırla karşılık verdi: "Hayatıma hiç erkek girmediğine göre, bu nasıl mümkün olabilir?"

Davud'un soyundan gelen genç bir erkekle nişanlanmıştı. Adı Yusuf idi ve Nasıra kentinde marangozluk yaparak geçimini sağlıyordu.

Daha onunla evlenmemişti ve bu koşullarda o adamdan bir çocuk sahibi olamayacağını gayet iyi biliyordu. Fakat melek, hiçbir erkekten çocuğu olamayacağını kaderinin belirlemiş olduğunu ona açıkça anlattı. Çocuğu, En Yücelerdekinin, yani, Yüce Tanrı'nın oğlu olacaktı. Tabiatın kanunlarına göre değil, ama mucizevî bir şekilde hamile kalacaktı.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Melek Cebrail şöyle devam etti: "Kutsal Ruh senin üzerine inecek; En Yücelerdekinin kudreti gölgesini senin üzerine yayacaktır. Senden doğacak olan kutsal ve Tanrı'nın Oğlu olacaktır".

Demek ki tabiat kanunlarına göre değil, Kutsal Ruh'un mucizevî girişimi ile vücud bulmuş, insandan doğmuş bir oğuldan değil, Tanrı'dan gelen bir oğuldan söz ediyoruz.

Lekesiz Meryem'in bedenine hiç bir surette dokunulmayacaktır. O aslî günahtan bağışık tutulmuştu. Aynı zamanda kendisine yöneltilebilecek herhangi bir leke girişiminden de uzak tutulacaktı. Tek bir sözle, Nasıralı küçük kız, Mesih İsa'nın doğumundan önce ve sonra bakireliğini muhafaza etmiş olarak korunacaktı.

Bakire ve anne; işte dünyada eşine rastlanılmıyacak hayranlık uyandıran bir başka mucize. Aziz Bernardo şöyle yazıyordu: "Bir bakire oğul olarak Tanrı'dan başkasına sahip olamaz; ve bir Tanrı da anne olarak bir bakireden başkasına sahip olamaz."

Bu mucize sadece takdir, merak ve hayranlık duygularını uyandırmakla kalmadı. Bakire ve anne Meryem mucizesi, Luka İncil'inde nakledilen meleğin söylediklerine inanmak istemeyen kötü niyetli kişilerde kuşkular yeşermesine sebep oldu. Dini sapınç içinde bulunanların ise inkâr etme yoluna başvurmalarına sebep oldu. İnancında sapınç görülenlerden bazıları, örneğin *Gnostici* adıyla tanınanlar, Mesih İsa'nın Meryem ve Yusuf'un doğal oğlu olduğuna inanıyorlardı.

Gerçekten de melek Cebrail Mesih İsa'nın ana rahmine düşüşüne kadar olan devrede, Aziz Ruh'un mucizevî müdahalesini güvence altına almıştı. Ama ne doğum ile ilgili ne de doğum sonrası için hiç bir şey söylememişti.

İncil'de "İsa'nın kardeşleri"nin de adı geçmektedir. Bu olay Yusuf ile evlendikten sonra Meryem'in başka çocukları da olduğunu göstermek için kullanılmak istendi. Bu sebeplerden ötürü ilk asırlardan itibaren, Meryem'in bekâretinin sürekliği hakkında bir tartışma ortaya çıktı. Çünkü tabiat kanunlarına meydan okuyan böylesi bir mucizeye inanmaya herkes tam anlamıyla hazır değildi.

Hıristiyanlar arasındaki bu ikilik, özellikle IV. yüzyılda çok sertleşti. Elvidius adlı büyük bir ilim adamı, Meryem'in bakireliğine karşı olumsuz bir tavır alıyordu. Roma'daki Hıristiyanlar arasında kendisine taraflar toplamak amacıyla yoğun bir propaganda yürütüyordu. Sonradan Sardıca Episkoposu Bonoso ve Keşiş Yovini-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

yanus onun fikirlerini paylaşarak ona yakınlaştılar. Öte yandan ise Aziz Hiyeronimus, Aziz Ambrosius ve bilhassa Aziz Augustinus, gerek doğum öncesinde, gerek doğum esnasında Meryem'in bekâretinin sürekliliğini savunuyorlar ve onaylıyorlardı.

Bu olağanüstü bir gizdi, ama Aziz Augustinus: "Bizim insanî anlayış sınırımızın çok üstünde şeyler gerçekleştirebilmeyi Tanrı'nın muktedir olduğuna inanmak gerekir" diyordu.

İncil'de zaman zaman yer alan Mesih İsa'nın kerdeşleri iddialarına gelince, yapılan dilbilimsel incelemelerde anlaşıldı ki, İbrani dilinde kardeş sözcüğü kuzenler için de kullanılıyordu. Bu da yazısal kanıtın hiç bir değeri olmadığını açıkça gösteriyordu. Buna karşın, ikilik devam ediyordu. Meryem'in bekâretinin sürekliliğini savunan destekçilere karşı, yeni yeni hasımlar ortaya çıkıyordu.

Sonunda 392 senesinde, Papa Siricius sert bir konuşma yaparak, sürekli bekâreti inkâr edenleri mahkûm etti. Meryem'in Bakire ve Anne olduğunu kabul eden katolik öğretisini onayladı.

Bu defa özel bir Konsile geriksinim duyulmadı. Çünkü 325 yılında İznik'te toplanan Konsilde aziz ruhaniler "Büyük İman Duası" diye bilinen inanç bildirgesinde, Tanrı'nın Oğlunun "Kutsal Ruh'un kudretiyle vücut bulduğunu ve Bakire Meryem'den doğduğunu" net bir dille ifade etmişlerdi.

Buna rağmen, yine de Meryem Ana'nın sürekli bakireliği hakkında inancını yitiren birileri zaman zaman ortaya çıktı ve halen de çıkmaktadır.

Olağanüstü güçteki olayları tabiat kanunlarına göre yargılamaya kalkışan, mucizevî ve gerçekleşmeleri Tanrı'nın ilâhi kudretine bağımlı hususları insan mantığı ile açıklamaya çalışanlara günümüzde de rastlıyabiliyoruz.

İnsanlığın en üstün beyinlerinden biri olan Aziz Augustinus, bu kişilere hakkettikleri yanıtı verdi; "Eğer bunun nasıl meydana geldiği bilinmek istenirse, olay mucize olmaktan çıkar. Başka örnekler de olmuş olsaydı, dünyada tek ve eşsiz olma özelliğini kaybetmiş olurdu". Oysa ki Bakire ve Anne Meryem mucizesi, melek Cebrail'in Emmanuel, yani Tanrı aramızdadır diye seslendiği Mesih İsa'nın görüntüsünün eşsiz ve tek olduğu gibi, eşsizdir ve tektir.

Tanrı aramıza gelmek için yolu üzerinde fevkâlade bir mucize gerçekleştirmek zorunluluğundaydı. Annesinin sürekli bekâreti mucizesini de bu amaçla yerine getirdi.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

BÜTÜN NESİLLER BENİ MUTLU DİYE ÇAĞIRACAKLAR

Elizabet'i ziyaret

Anneliğinin mucizevî bir tarzda oluşacağını, ve Yüce Tanrı'nın fevkalâde gücünü etkisiyle gebe kalacağını anlatmak için melek Cebrail Meryem'e bir örnek göstererek konuşmasını sürdürdü:

- Bak, herkesin kısır diye bildiği akraban Elizabet bir çocuğa gebe kaldı. Şimdi hamileleğinin altıncı ayında bulunuyor; Tanrı'nın önünde hiçbir şey imkânsız değildir.

Elizabet Zekeriya'nın karısı idi. Çocukları olmamıştı ve bu ikisini de üzüyordu. Kendilerine bir çocuk vermesi için, Rabbe dua edip yakarmışlardı. Ama herşey boşunaydı; istekleri Tanrı katında kabul görmemişti. Bu nedenle Elizabet'e kısır, yani çocuk yapamaz gözüyle bakıyorlardı. Karı-koca ihtiyarlamışlardı, tek başlarınaydılar, yaşlı ve kederliydiler.

Bir gün, Zekeriya mabette bulunuyordu ve buhur yakarak Rabbe tapınırken, melek Cebrail ona göründü. Şöyle dedi: "Korkma, Zekeriya; çünkü senin yakarman kabul olundu. Karın Elizabet bir oğul doğuracak ve onun adını Yahya koyacaksın"

Zekeriya Tanrı'nın kendisine verdiği şaşırtıcı haber üzerine kuşkularını ifade etti: "Ben kocamış bir yaşlı erim ve karım da yaşça çok geçkindir."

En Yüce Tanrı'nın gücünden kuşku ettiğinden dolayı Zekeriya sözden yoksun kılınarak cezalandırıldı. Geçici bir süre için sağırdilsiz kaldı ve müjdeli haberi ne karısına ne de diğerlerine bildiremedi. Hemen hepsi mabette kendisine birşeylerin göründüğünü ve büyük bir gizi saklamakta olduğunu anladılar.

Söz konusu sır, melek Cebrail'in Rabbin gücünü göstermek için Meryem'e açıkladığı giz idi. Melek Cebrail'in sözleri birkaç gün sonra gerçekleşti. Meryem, yaşlılığına rağmen Elizabet'in bir oğul beklediğini Tanrı'nın habercisinden öğrendikten sonra, onu ziyarete gitmesi gerektiğini hissetti.

İncil yazarı Luka anlatısını şöyle sürdürüyor: "O günlerde Meryem dağlara gitmek üzere acele yola koyuldu".

O dağlarda Elizabet oturuyordu. Meryem onu ziyarete gitmeye kendini mecbur hissediyordu. Yaşı geçkinceydi ve belki de yardıma

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

muhtaç bir vaziyetteydi. Elizabet'in yaşadığı yerin, Nasıra'dan 150 km uzakta Ain-Karim diye bilinen yöre olduğu sanılmaktadır. Oldukça uzak bir mesafe ve küçük bir kız için hayli yorucu bir seyahat.

Meryem, şefkat ve iyilik dolu yüreğinin dürtüklemesi ile bu yorucu ve yıpratıcı yolculuğu göğüsledi. Zekeriya'nın karısı tarafından kendisini hayretler içinde bırakan bir karşılama ile karşılandı.

Muhakkak ki kendisi de böylesine şaşırtıcı bir tarzda karşılanmayı ummuyordu. Melek Cebrail'den aldığı müjde kadar kendisini hayretler içinde bırakacak bir karşılama oldu.

İşte Luka'nın anlatısı: "Meryem Zekeriya'nın evine girdi ve Elizabet'i selâmladı. O vakit, Meryem'in selamı üzerine, ana karnındaki çocuk sevinç ve neşe içerisinde zıpladı ve Kutsal Ruh ile dolan Elizabet yüksek bir sesle bağırdı: "Kadınların arasında mübareksin ve senden doğan meyve mübarektir. Rab Efendim'in annesi nasıl olur da beni ziyarete gelir? Selamının sesi kulağıma erişir erişmez karnımdaki çocuk neşe içinde hopladı. Rab tarafından kendisine söylenilenin gerçekleşeceğine inanan sana ne mutlu."

Demek ki, Meryem kadınlar arasında mübarekti ve aynı zamanda mutlu idi. Çünkü Rabbin vaatlerine inanmıştı ve inanmaya devam ediyordu. Bu nedenden, oğlunun dünyaya getireceği iyi müjdenin ne olacağını Meryem daha rahat kavrayabilirdi.

Aynen böyle oldu, daha sonraları hıristiyanlığın özü olarak adlandırılan olgunun ilk uygulayıcısı, masum ve saf bir kız çocuğu olan Meryem oldu.

İlk uygulamayı, tüm dünyada Magnificat adıyla ünlenmiş, hayranlık verici bir ilâhi ile Azize Elizabet'i yanıtlamak suretiyle yaptı.

Magnificat

İşte tanrısal bir ilham neticesinde dile getirdiği sözler; bu sözlerle hıristiyan inancı ilk defa vaaz edilmeye başlandı.

Canım Rab'bi ulular;
ruhum Kurtarıcım Tanrı sayesinde sevinçle coşar.
Çünkü o, sıradan biri olan kuluyla ilgilendi.
İşte, bundan böyle tüm kuşaklar beni mutlu sayacak.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Çünkü güçlü Olan, benim için büyük işler yaptı.
Onun adı kutsaldır.
Kuşaktan kuşağa kendisinden korkanlara
merhamet eder.
Eliyle güçlü işler yaptı;
kibirleri yüreklerindeki kuruntularla darmadağın etti.
Hükümdarları tahtlarından indirdi,
sıradan insanları yükseltti.
Aç olanları iyiliklerle doyurdu,
zenginleri ise elleri boş çevirdi.
Atalarımıza söz verdiği gibi,
İbrahim'e ve onun soyuna sonsuza dek
merhamet etmeyi unutmayarak
kulu İsrail'in yardımına yetişti.

Küçük bir kızın böylesi mucizevî şekilde, az sözcüklerle hıristiyanlığın özünü ve Kilise'nin dünyadaki görevini özetleyebileceğine inanmaları son derece güçtü. Hıristiyanlığın yayılmasından çok önceleri, Luka İncil'inde tüm bunların yazması inanmalarına yardımcı oldu.

Mesih İsa tarafından getirilen değerlerin, böylesi bir berraklık ve açıklıkla Meryem'ce ilân edilebilmiş olması mucizevî bir olgudur.

Dünyaya, kibirliler ve mağrurlar hükmediyorlardı, güçlüler idare ediyorlardı ve zenginler hayatın tadını çıkarıyorlardı.

İsa'dan sonra, kibirlilerin iç dünyası alçakgönüllüler tarafından altüst ediliyordu, güçlüler yoksullar tarafından yenilgiye uğratı-lıyordu ve zenginler geçici refahlarının sefaletini hissediyorlardı.

Sadece Tanrı'nın lûtfu insanların ve dünyanın mutluluğunu gerçekleştirebilirdi. Bu gerçek ilk kez Elizabet'in bütün kadınların arasında mübarek şeklinde hitap ettiği ve sonraları tüm nesillerce mübarek diye çağrılan kadın tarafından ilân ediliyordu.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

İSA'NIN DOĞUMU

İnsanlık Tarihinin Odak Noktası

İncil yazarları oldukça kesin konuşuyorlar. Matta şöyle yazıyor: "Mesih İsa Yahudiye'nin Beytlehem'inde, kral Hirodes zamanında doğdu."

Luka: "O günlerde Sezar Augustus yayınladığı bir kararname ile egemen olduğu toprakların tümünü içeren bir nüfus sayımının yapılmasını buyurdu. Bu ilk nüfus sayımı Suriye genel valisi olduğu devirde gerçekleştirilmişti. O topraklar üzerinde yaşayan herkes, doğum yeri olan beldeye gidip nüfus kütüğüne kaydını yaptırıyordu. Davut ailesinin bir ferdi olan Yusuf, hamile karısı Meryem'i de yanına alarak nüfus kütüğüne kayıt olmak üzere, Nasıra kentinden ve Celile yöresinden Yahudiye'ye Beytlehem diye bilinen Davut'un şehrine doğru yola çıktı."

Bu da bize gösteriyor ki, İsa'nın doğumu oldukça emin ve güvenilir verilere dayalı tarihsel bir olgudur. Mesih İsa'nın doğumu Augustus'un Roma İmparatoru olduğu ve "Büyük" lakabıyla tanınan Kral Hirodes'in Suriye valisi sıfatıyla Yahudiye ve Kirinus bölgelerini yönettiği devirde oldu.

Eski dönemlerde her ulusun kendine özgü bir takvimi vardı. O halkın tarihinde meydana gelmiş çok önemli bir olay, başlangıç senesi olarak seçiliyordu. Seneler de bu noktadan hareket etmek suretiyle numaralandırılıyordu. İbrani ulusu evrenin yaradılışını başlangıç noktası kabul ederek numaralandırabileceğine inanıyordu. Bu kronolojiye göre, Mesih İsa evrenin yaradılışından 3760 sene sonra doğmuş oluyordu. Fakat hesaplama bilimsel olmayan yöntemlere dayanılarak yapılıyordu. Çünkü insanlığın ulaştığı bugünkü yüksek bilimsel düzeye rağmen, evrenin yaratılış tarihi kesin bilinemiyor. Gerçeğe daha yakın olanı Romalıların sistemi idi. Romalılar takvim başlangıcı olarak, kurdukları imparatorluğun tesis ediliş tarihini seçmişlerdi.

IV. yüzyılda Roma'da yaşamış Küçük Diyonisius adında, okumuş bilge bir keşiş, İsa'nın doğumunu Roma takvimine göre hesaplamaya kalkıştı. Hesaplamalarını bulabildiği mevcut veriler yardımıyla yaptı. (o çağlarda bu veriler ne sayıca fazlaydılar ne de kesinkes doğru diyebileceğimiz türdendiler) İncelemelerinden ortaya çı-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

kardığı sonuç, İsa'nın Roma'nın kuruluşundan sonra 754 senesinde doğmuş olacağını gösteriyordu (latincede ab Urbe condita deniyordu).

Bu hesaplamalar esas alınarak, hıristiyan takvimi türetildi. Zaman iki büyük dilime ayrıldı: İsa'dan önce ve İsa'dan sonra, yani, M.Ö. ve M. S.

Ayrım noktası olarak, Roma'nın tesis edilişinin 754'cü senesi alınmıştı. Önceden olan herşey, birinci seneden başlayarak artan bir dizi halinde tersine doğru numaralandırılıyordu. Sonra olan herşey ise, birinci seneden itibaren azalan bir dizi şeklinde ileriye doğru numaralandırılıyordu.

Bir örnek verelim. İsa'nın imparator Augustus zamanında doğduğunu gördük. O halde Augustus'un İsa'dan önce doğmuş olması gerekir. Augustus'un doğum tarihi gerçekte İsa'dan önce 63 senesine rastlamaktadır; ölüm tarihi ise İsa'dan sonra 14' dür. Bu durumda, Augustus'un yaşını bulmak için, seneleri birbirlerinden çıkarmak değil, toplamak gerekir: 63+14=77.

Böylece İsa'nın doğumu, çağları ayıran tarihi belirlemiş oldu. Buna göre daha önce olmuş herşey putperest çağa ait olur. Bu zaman ayrımından sonra olan herşey ise hıristiyan çağına ait olmaktadır. Bu çağda Meryem'i bütün kadınların üstünde bir konuma yükselten Mesih İsa'nın müjdesi, tüm yerkürede yayıldı halen de yayılmaktadır. Beytlehem'de şafak söktüren, kardeşlik, merhamet, adalet, barış gibi belirli prensipler güçlükle de olsa, artık bütün ulusların ve tüm insanlığın yaşamlarına girmiş oldular. Günümüzde medeniyet adına lâyık, her uygarlık hıristiyandır, yani 1987 sene önce Mesih İsa'yı doğuran Meryem Ana'dan geliyor.

Noel Gecesi

Mesih İsa hangi mevsimde doğdu? Kesin bir yanıt vermek mümkün değil. Çünkü İncil yazarları bu konuda sessiz kalmayı tercih ediyorlar. Luka, sadece şunu yazmakla yetiniyor: "Beytlehem'in dış mahallelerini oluşturan açık arazide kamp kurmuş bazı çobanlar vardı ve gece boyunca sürülerine göz kulak oluyorlardı."

Luka, Meryem Ana'nın İncil yazarı diye anılmaktadır. Çünkü İncil'inde işaret ettiği bazı hususları doğrudan doğruya ondan öğren-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

di. Çünkü sadece Meryem kuşku duyulamıyacak denli şiirsellikle dolu bir gözlemle, o gece çobanların sürülerine göz kulak olduklarını bilebilirdi.

Bu ipucularının ışığı altında, o doğuş gecesinin bir yaz ya da ilkbahar gecesi olabileceği kanısı uyanıveriyor. Ama Filistin'in iklimi tatlı bir yumuşaklıktadır ve kışın bile ılık geçen gecelere sıkça rastlanmaktadır. Bu nedenle, geleneğe uygun olarak Meryem ve Yusuf'un maruz kaldıkları eziyetleri daha fazla vurgulamak amacıyla ileri sürüldüğü gibi, sert olmamakla beraber Noel gecesinin bir kış gecesi olabileceği kabul edilebilir.

Ay için İncil yazarları ne söylüyorlar? Hiç bir şey. Tarihçiler kral Hirodes'in Roma'nın 750'ci senesinin 11 Nisanında öldüğünü söylüyorlar. Kral Hirodes öldüğü sırada, Mesih İsa kaç aylıktı acaba? Eğer bir aylık idiyse, mart ayında doğmuş olması icap ederdi. Eğer iki aylık idiyse, şubat ayında doğmuş olması gerekirdi. Eğer üç aylık idiyse, ocak ayında doğmuş olması gerekirdi. Eğer dört aylık idiyse, aralık ayında doğmuş olması gerekirdi.

Aralık! İlk Hıristiyanlar için bu ay, tarihsel sebeblerden ötürü olmasa da, astronomik nedenlerden dolayı Mesih İsa'nın doğuşu için en uygun ay olarak gözükmüştür.

21 Aralık'ta mevsim dönümü gerçekleşiyordu. O günden itibaren güneş'e göre yeni yıl başlıyordu. Eski dönem insanları, havayı güçlendiren aralık ayını doğrudan doğruya Yeni Güneş diye çağırıyorlardı. O aydan başlayarak, yeni güneşle gerçekten de gündüzler uzuyor geceler ise kısalıyordu.

Mesih İsa'nın kendisi, ışığıyla günahın karanlıklarını aydınlatan bir güneş değil miydi? İncil yazarı Yuhanna onu "her insanı nurlandıran ışık" diye çağırıyordu. Mesih İsa'dan başlayarak gündüzü uzamaya ve karanlığın gecesi kısalmaya başlamıştı.

Bazı doğu efsanelerinde 25 Aralık günü "Dies natalis solis invicti" yani yenilmez güneşin doğuş günü şeklinde anılmaya başlandı. Fakat gerçek yenilmez güneş ölümden kıyam ederek ve tüm insanlara diriliş sözü vererek ölümü alt eden Mesih İsa idi.

Bundan başka 25 Aralığın Mesih İsa'nın doğuş günü olarak seçilmesini telkin eden başka bir olay daha vardı. 17 Aralıkta putperestlerin tanrı Saturnus onuruna düzenledikleri şenlikler başlıyordu ve 23 Aralık gününe dek yedi gün yedi gece devam ediyorlardı. Bu yedi günlük süre boyunca köleler özgür insanlarmışcasına, efendi-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

leriyle beraber aynı sofraya oturabiliyorlardı.

Saturnus, bilindiği gibi, öz çocuklarını parçalayıp yiyen zamanı sembolize eden tanrının adı idi. Kendi öz çocuklarını parçalayıp yiyen bu zalim tanrıya karşı Hıristiyanlar, Efkaristiya'da insanlar için kendisini kurban ederek, onları ölümden kurtaran ve onları ölümsüz kılan Mesih İsa'yı öne sürüyorlardı.

Ama efendiler, sofrada köleleriyle birlikte olduktan sonra, tekrar efendi olarak normal yaşamlarına dönüyorlardı. Köleler hayali ve aldatıcı bir özgürlük içeresinde geçen altı günlük sürenin sonunda zincire vurulmuş köleler olarak sofradan kalkıyorlardı. Oysa iki gün sonra 25 Aralık günü, Mesih İsa'nın kıymetli sevapları uğruna insanlar günahtan özgür kılınarak arındırıyorlardı. Efkaristiya sofrası herkesi eşit seviyeye indirgiyordu. Köle ve efendi arasındaki ayırım kendiliğinden yok oluyordu. Herkes kendini tek bir babanın çocukları gibi ve tek bir ailenin fertleri gibi hissediyordu.

İşte, İncil'de işaret edilmiş kesin tarihlerin noksanlığından ötürü, Hıristiyanlar 25 Aralığı İsa'nın doğduğu gün olarak seçmişler.

İncil yazarı Luka, geceydi, diyor; ama tam gece yarısı diye de diretmiyor.

Mesih İsa'nın doğuşuna en büyük ve en yüce anlamı vermek için, o saat bilerek seçildi. Çağları böldüğü gibi geceyi de bölmeliydi. Gecenin ilk bölümü putperestliğin yanlışını temsil ediyordu; ikinci kısım ise dünyayı ve tarihi, ışığı ile aydınlatan hıristiyanlık gerçeğini temsil ediyordu.

Tüm bu nedenler ve bütün bu simgelemeler Papa Liberius'u, IV. yüzyılda bütün Kilise için Mesih İsa'nın doğuş tarihini belirlemeye yöneltti.

O zamandan beri 25 Aralık gecesi Noel Gecesi oldu.

Beytlehem

Büyük bir tarihi olgu olarak nitelendirilen Mesih İsa'nın doğuşu Yahudiyenin küçük, eski bir kentinde, Beytlehem'de gerçekleşti.

Bu beldenin etrafı buğday tarlalarıyla kaplıydı. Bu yüzden buraya İbranice *Ekmeğin Evi* anlamına gelen *Beytlehem* deniliyordu.

Beytlehem Yeruşalem'in sekiz kilometre güneyindeydi. Deniz seviyesinden sekiz yüz metre yükseklikte, bir tepenin yamaçlarına sırtını dayamış bir halde uzanıyordu.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Kent tarihi önemini, baştan aşağı zırhlar içerisinde ve ağır silahlarla kuşanmış devi sapanıyla yere seren çoban, Davut'un yurdu oluşundan alıyordu. Coğrafik bakımından önemsiz ve küçük, fakat dinsel açıdan çok önemli bir şehirdi. Gerçekten de Mika peygamber de şöyle söylemişti:

Ve sen, Beytlehem, Yahudiye'nin toprağı
sen Yahudiye'nin prenslikleri arasında artık en küçük değilsin,
çünkü senden, halkım İsrail'e yol gösterecek,
bir başbuğ çıkacak.

Beytlehem'de doğması gereken başbuğ, peygamber Mika'dan çok önce yaşamış olan Davut değildi. Beklenilen lider İsrail halkına liderlik edebilecek ve tüm ihtiyaçlarını karşılayacak bir çobandı.

Yusuf, Nasıra'da marangozluk yaparak geçimini sağlayan Davut ailesinden gelen bir adamdı. Bu durumda ata toprağı Beytlehem'di.

İmparator Augustus'un emriyle, Beytlehem nüfus kütüğüne kaydını yaptırmaya gitmek üzere Nasıra'dan ayrıldı.

Nasıra'dan Beytlehem'e, kuş uçuşu yüzyirmi kilometrelik bir mesafe vardı. Oldukça engebeli, bozuk ve güvenli sayılamayacak bir yoldu. O dönemlerde yolculuklar yaya olarak ya da çok ağır giden eşeklerin sırtına binilerek yapılıyordu. Sadece zengin ve soylular seyahatlerini at üzerinde yapıyordu.

İncil'lerde, Yusuf'un o yolculuğu nasıl ve kaç günde tamamladığı yazılı değildir. Günde elli kilometre gittiklerini düşünürsek, yolculuk için ortalama üç güne ihtiyaç vardı.

Yusuf ile hamile olan Meryem'in yürüyerek seyahat etmiş olmalarına ihtimal verilemez. Büyük bir ihtimalle Yusuf hamile olan karısı için bir eşek bulmuştur. Bu halde yolculuk üç gün yerine beş gün sürmüş de olabilir.

Yusuf ve Meryem'in Beytlehem'e doğumdan önce ulaştıkları söyleniyor. Yıpratıcı bir seyahatin, Meryem'in erken ve mutsuz bir doğum yapmasına neden olabileceği tehlikesi vardı. Bu tehlikeyi gözardı etselerdi, büyük bir ihti-yatsızlık örneği sergilemiş olurlardı.

Gerçekten de Aziz Luka İncil'inde şöyle yazıyor:

"Ve onlar orada (Beytlehem'de) bulundukları sırada doğumun günleri tamamlandı."

Bu da gösteriyor ki, Beytlehem'e doğumdan bir kaç gün önce varmışlardı. Yol yorgunluğunu üzerlerinden atıp dinlenebilecekleri

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

ve Meryem'in durumuna uygun, kalabilecekleri bir yer bulmaya zamanları olmuştu.

Beytlehem'e gün batımında, konukseverlik arayışı içerisinde geldikleri düşüncesi, sahneyi dramatikleştirmek isteyen efsane yazarlarının buluşudur. Ama Beytlehem'in o aydınlık ve berrak gecesi, dramatikleştirilmeye gereksinimi olmayan olağanüstü bir sahnedir.

Luka'nın İncil metni dramatik durumlar içermeyen, basit, yalın, yumuşak ve polemik vurgulamalardan uzak olarak kaleme alınmıştır.

"Orada (Beytlehem'de) bulundukları sırada, Meryem'in doğum vakti geldi ve çocuğunu dünyaya getirdi. Sarmalayarak kundakladı ve onu saman dolu bir yemliğin içine yatırdı. Çünkü konaklıyabilecekleri boş odası olan bir han bulamamışlardı."

Bu son sözcüklerde dünyanın doğmakta olan Mesih'i red edişi ve Yusuf ile Meryem'i alçaltışı vurgulanmak istenmiştir. O dönemlerde, Filistin'de, bir hanın ne anlama geldiğini bilmek gerekir. Han; ortasında kuyusu bulunan, kemerli genişçe bir avludan ibaret bir yerdi. Gezginler binek hayvanlarını konakladıkları locaların önlerindeki sabit direklere bağlıyorlardı. Uzanmak ve uyumak üzere kapalı alanda kendilerine bir yer seçiyorlardı. Otelci hayvanlara su, kuru ot ve saman veriyordu. Müşterilerinin uyuması için bir şilte, bir çarşaf ve kış mevsiminde de avlunun bir köşesinde ısınabilecekleri bir ateş yakıyordu.

Saygın ve paralı konuklar için ayrılan, özel odalar da vardı. Bu odalar kemerlerin tahta ya da çadır beziyle perdelenmesi yoluyla oluşturuyordu.

Meryem'in içinde bulunduğu koşullarda, Yusuf'un onu özel bir konaklama locasına götürmüş olduğu düşünülemez. Özel odaların sayısı son derece azdı ve fiyatları yüksekti. Üstelikte hepsi tutulmuştu. Nüfus sayımı çok sayıda insanın Beytlehem'e akın etmesine sebep olmuştu. Yusuf'un o beldede konukseverliğini dileyeceği herhangi bir akrabası veya bir arkadaşı yoktu. İnsanların meraklı bakışlarından kurtulmak istiyordu. Meryem'in de fikrini aldıktan sonra, kentin etrafını çevreleyen kırsal bölgede ki mağaracıklardan birine sığınmayı düşündü. Her yerde bulunan bu mağaralar, kötü ve elverişsiz hava koşullarında çobanlara sığınak görevi yapıyorlardı. Hayvanlar için ağıl olarak veya çiftçilerin ürünlerini sergiledikleri

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

dükkancıklar olarak da kullanılıyordu.

O mağaracıkların birinde, gecenin gizliliğinde, sessizliğinde ve barışında İsa doğdu.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

TANRI'YA ŞAN VE ŞEREF
İNSANLARA SULH VE SELAMET

Hayvan Yemliği

Luka'nın, iki kez işaret ettiği bir nokta var; Meryem, çocuk İsa'yı sarmalayıp kundakladıktan sonra, onu bir hayvan yemliğinin içine yerleştirdi. Hayvan yemliğinin görünüşü bir beşiği andırmaktadır. Yumuşaktır ve kuru otun tabii kokusunun sıcaklığı hissedilir. Hemen hemen Filistin'de bütün mağaracıklarda ve evlerdeki ortak unsur hayvan yemliğidir. Çünkü o dönemlerde hayvanlar insanlarla beraber aynı yeri paylaşıyorlardı. Ailenin doğal bir üyesi gibiydiler. Bu sebepledir ki içinde oturan hiç kimse olmasa dahi, her mağarada bir hayvan yemliği bulunuyordu.

İncilciler Beytlehem'deki mağarada, bir hayvanın bulunup bulunmadığından söz etmiyor. Belki, sadece Meryem'in seyahat sırasında bindiği sıpa mağarada bulunuyordu. Bu görüntü, sonradan İsa'nın doğuşu ile ilgili ayrıntıları zenginleştirmek isteyen yazarlarca eklenen bir nokta oldu.

Peygamber Yeşaya şöyle yazmıştı: "Öküz sahibini ve sıpa efendisini tanıdı". İşte apokrif incilcilerde (Kutsal Ruh'un ilham kaynaklığı ve Kilisece resmen onaylanmamış metinler) bu sözlerden ilham alarak şunları yazdılar; "İşte öküz ve sıpa ona tapındılar."

Ne Luka'da ne de diğer İncil metinlerinde yer almıyan bu sözcükleri dayanak alarak, öküz ve sıpanın Beytlehem' deki mağarada bulunduğu söylendi.

İsa'nın doğumunun tasvirlerinde, saman dolu hayvan yemliğinin içine uzanmış Mesih İsa, başlarını ona doğru uzatmış öküz, sıpa ve başında duran Meryem ve Yusuf'la gözükmektedir. Bir öküzün ve bir sıpanın tapınışını resme yansıtmanın zorluğu karşısında, ressamlar hayvanları burunları çocuğa dönük olarak resmetmişlerdir. Fakat bu görüntü başka bir düşünce türetilmesine neden oldu. Mağaradaki iki hayvanın soluklarıyla İsa'yı ısıtmış oldukları düşünüldü.

Bütün bu anlattığımız ayrıntılar çok şiirsel, romantik ve heyecan vericiler. Ama hayal ürünü olup, İncil'in basit ve yalın anlatımına uymamaktadır.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Doğum sahnesi içtenliği ve taşıdığı anlamla hep coşkun bir heyecan yaratmıştır. Beytlehem'in mütevazi ve dökük mağarada gözlerini dünyaya açan bebek, acıları, kederleri, yorgunlukları, zahmetleri paylaşmak, insanları günahtan kurtarmak ve onları krallığına lâyık birer birey yapmak üzere dünyaya gelen Tanrı idi.

Aziz Fransua bu sahneyi her aklına getirişinde heyacandan gözyaşlarını tutamıyordu. Tatlı fantazilerle dolu olan İsa'nın doğuşunu yoksul halka da anlatmak istedi. Bu amaçla, ilk presepeyi (mağarayı) yani canlandırılmış bir sahneyi icat edip uygulanan kişi oldu.

Greccio dizdarı olan Giovanni Velita ismindeki bir arkadaşına başvurdu ve ormandaki bir mağarada doğuş sahnesini canlandırmasını ondan rica etti. Gerçek bir kadın Meryem'i, bir erkek te Yusuf'u temsil ediyordu. Orta yerde içinde canlı bir bebek bulunan saman dolu bir hayvan yemliği vardı. Yemliğin bitişiğinde çocuk İsa'yı soluklarıyla ısıtmak görevini üstlenmiş öküz ve sıpa yer alıyordu. Bu kurgu,1223 senesinin Noel gecesi gerçekleştirildi. Bir ruhban, yemliğin üstünde Kutsal Ayin'i kutsadı.

Aziz Fransua, papaz olmadığı için, diyakos olarak hazır bulunduğu Kutsal Ayin'de, Doğuş İncil'ini okudu. Kutsamaya katılan kalabalık insan kitlesine, kendine özgü üslubuyla İncil metnini açıkladı.

Aziz'in biyografisini yazan Tommaso da Celano sözlerini şöyle sürdürüyor; "Beytlehem adını hecelediği zaman, Aziz Fransua'da zaptedilemeyen coşkun bir heyecan hissediliyordu. Sesi büyük bir şefkat gösterisinde bulunuyordu; İsa'nın ismini telaffuz ederken ise dudakları sanki halis bir balın tadına bakıyorlarmış gibi haz içerisindeydi."

O geceden başlayarak presepe bir dindarlık öğesi, geleneği haline geldi. Hemen her kilisede, her evde Beytlehem'deki İsa'nın doğuşu, olağanüstü sahnelerle çocukların ilgisini çekiyordu. Onları hayranlıkla izlemeye davet ediyordu.

Annenin Sevinci

Beytlehem'de kırsal arazideki, çobanlara daha önce değinmiştik. Meryem Ana'nın incilcisi olarak tanınan Luka: "Beldeyi çevreleyen dış mahallelerde, açık arazide kamp kurmuş bazı çobanlar vardı.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Gece boyunca sürülerine gözkulak oluyorlardı. Gözleri kamaştıran görkemli bir ışık kümesi içinde, Rabbin bir meleği onlara göründü. Bu olay karşısında büyük korkuya kapıldılar" diye anlatıyor.

Mucizevî olaylar ne tür haber verecek? Sevinç mi, yoksa ızdırap mı? Memnunluk verici hoş olaylar mı, ya da elem verici olaylar mı? Teselli edici sözler mi ve yahut ta azarlayıcı sözler mi? Bu olaylar her zaman şaşkınlık ve korku yaratmıştır.

Bu defa çok sevinçli bir olay söz konusuydu. Mutluluk verici ve muhteşem bir olaydı, çok yüce bir teselliden söz ediliyordu.

Luka anlatısını şu sözlerle sürdüryor: "Melek onlara: Korkmayın; ben size bütün bir ulusa tahsis edilmiş büyük bir sevinci müjdeliyorum. Bugün Davut'un kentinde, size bir Kurtarıcı doğdu. Onu tanımanın yolu şudur: sarmalanıp kundaklanmış bir bebeği saman dolu bir hayvan yemliğine yatırılmış bir halde bulacaksınız dedi".

Aziz Luka anlatısını şöyle sürdürüyor: "Meleğe ilâhiler söyleyen kalabalık bir göksel yaratıklar grubu da katıldı:

Göklerdeki Tanrı'ya şan ve övgüler olsun;
yeryüzündeki iyi niyetli insanlara sulh ve selâmet gelsin!"

Doğuş gecesi meleklerinin ilâhisi, hıristiyanlığın getirdiği büyük yeniliği müjdeliyordu. Yani En Yücelerdeki Tanrı'yı överek yüceltmek ve sonra da dünyadaki iyi niyetli insanlara sulh ve huzur dilemek.

Bu ilâhiyi bölmek mümkün değildir. Tanrı'yı tek babamız olarak kabul etmez ve öyle algılamazsak, dünya üzerinde barış ve huzuru elde etmemiz mümkün olmaz. Tek Rab, Baba'nın sadık ve itaatkâr çocukları olamamışsak iyi niyetli insanlar olmamız da imkânsızdır.

Meleklerce teşvik edilen ve iyi niyetle hareket eden çobanlar, yeni doğmuş O'lanı görmeye gitmek üzere yola çıktılar.

Söz konusu sahneyi Luka şöyle aktarıyor: "Melekler göğe doğru yükseldikleri zaman, çobanlar kendi aralarında şöyle konuştular: Haydi hep birlikte Beytlehem'e kadar gidelim. Rab Efendimizin bize tanıttığı, vuku bulan o fevkalâde şeyi kendi gözlerimizle görelim".

Gittiler ve saman dolu hayvan yemliğinde yatar durumdaki Bebeği, Yusuf ve Meryem ile birlikte buldular. "Onu gördükten sonra, Meleğin ağzından öğrendikleri hususları dile getirdiler ve bunları işiten herkes şaşkınlıktan dona kaldı".

Apokrif anlatılar, son derece güzel ve hürmetli ayrıntılarla dolu-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

dur. Melekler tarafından insanlığın Kurtarıcısı olarak müjdelenen bir Bebeğin huzurunda, basit bir çobanın heyecana kapılarak diz çökmesi ve değerli bir şeyini sunması doğaldır. Bu bir meyve sepeti, biraz peynir, biraz ekşimik ya da doğrudan doğruya bir süt kuzusu olabilir.

Tüm bunlar bir ananın yüreğini sevinçle doldurmaya yeten şeylerdir. İsa'nın içinde sırt üstü yattığı hayvan yemliğinin önünde, dindarca hürmet gösterisinde bulunan çobanları görünce, Meryem'in neşe duyduğu gerçektir.

En büyük teselli ve en büyük sevinç çobanların anlattıkları, Rabbin meleğinden aldıkları görüntü ve "büyük bir sevinç" müjdeleyen sözlerden çıkıyordu.

Meryem, bu olaylarda alçakgönüllülükle, minnettarlıkla, yüksek dindarlıkla, Rabbe övgüler dizen ilk şahıs oldu. Çünkü o, bütün iyi niyetli, barışı seven ve isteyen insanların da annesi oldu.

Meryem, fiziksel olarak bakire kaldığı gibi, ruhsal bakımdan da saf olarak korunmuştu. Rahminde taşıdığı meyveden, İsa'dan sevinç duyuyordu. Olağanüstü yollarla gerçekleşen bu hamileliğinden dolayı kibirlenmiyordu, kendine bir övünç payı çıkarmıyordu.

Takdirle karışık bir hayranlık içerisinde, yemlikte yatan oğluna bakıyordu. Rabbe övgüler dizen, meleklerin ilahisine katılan çobanların sözlerini heyecanla dinliyordu. Tanrı'ya övgüler dizerek ve ona itaat ederek, onun isteğini yerine getirerek doğum gizemini dopdolu olarak yaşayan ilk ve tek kişi oldu. İnsanlar yalnızca Meryem'i takip ederek, İsa tarafından getirilen kurtuluşa lâyık olabileceklerdi. İnsanların kurtuluşu, meleklerce verilmiş "En Yücelerdeki Tanrı'ya şan ve şeref, yeryüzündeki iyi niyetli insanlara sulh ve selamet gelsin" ilâhisinden başlıyordu.

Meryem, incilci Luka'nın dediği gibi, "Onların sözlerini hep dinlerdi. Annesi bütün bu olup bitenleri yüreğinde saklardı."

O kutsal gecede her türlü konfordan yoksun mağarayı, oğlunun mucizevi doğuşunu, yemliği, çobanların anlatısını ve özellikle de hıristiyanlık kurtuluşu çağını açan meleklerin ilâhisini yüreğinde yaşatıyordu. Onları mütevazilikle, dindarlıkla ve sevinçle derin derin düşünüyordu.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

İSA'NIN MABETTE TANRI'YA SUNULMASI

Meryem Oğlunu Tanrı'ya Sunuyor

Meryem Ana'nın bazı tasvirlerinde, acı ve merhamet duygularını çağrıştıran bir ayrıntı dikkati çeker. Üçü bir yandan, dördü de öte yandan, yedi tane kılıcın boydan boya delip geçtikleri yüreği, giysisinin üzerinde görünür. Yedi Acıların Meryem Ana'sı olarak da bilinen, Kederli Meryem Ana'nın tasviridir bu.

Meryem'e eş-kurtarıcı ünvanıyla seslenmek daha doğru geliyor. Çünkü Oğul ile birlikte acı çekmek suretiyle insanlığın kurtuluşuna katkıda bulunmuştur.

İsa kendini kurban ederek, dünyayı günahtan kurtarmak için bu dünyaya gelmişti. Kötülüğün baskısından kurtulmanın yüksek bir bedeli vardı. Bu bedel de İsa'nın ölümüyle ödenmiş oldu. Mesih'in Annesi olan Meryem, bu fedakârlığın dışında ve ilgisiz kalamazdı. O da çektiği tarifsiz acılarla kurtulmanın bedelini sonunu dek ödedi. Bunun için o, eş-kurtarıcı idi. Kendi başına kurtarıcı değildi. Ama öz Oğluyla birlikte acılarına katılarak ve böylelikle onun özelliklerinden pay alarak eş-kurtarıcı oldu. Onun bu eş-kurtarıcılık görevi, oğlunun Mabette sunuluşunda açıkça ve net bir biçimde belirtilmiştir.

Musa'nın yasası, çocuğun doğumunun üzerinden sekiz gün geçmesinden sonra, sünnet töreni, yani etinin kesilerek kanının akıtılması aracılığıyla, çocuğa ad konulmasını zorunlu kılıyordu. Meryem ve Yusuf, Musa'nın yasasına uymak uğruna, mabete sunuluş geleneğini uyguladıkları gibi, İsa'ya bu sünnet törenini uyguladılar.

Yasa, bir kadının ilk erkek çocuğunun Tanrı'ya sunulmasını ve mabede adanmasını kurala bağlıyordu. İlk erkek çocuk ailenin değildi. Özel bir biçimde Tanrı'ya veriliyordu. Aynı yasa, hayvanlar için de geçerliydi. Bir koyunun ilk kuzusu, bir keçinin ilk yavrusu, bir sığırın ilk danası, güvercin yuvasının ilk yavrusu mabede götürülüyordu. Tanrı'nın kabul ettiği adak olarak sunak üzerinde kurban ediliyordu.

Bir kadının ilk erkek çocuğu, hayvanlara uygulandığı gibi öldürülmüyordu. Ama kâhinlik derecesine eş bir konumda Tanrı'nın hizmetine adanmış bir halde mabette yaşamak zorundaydı.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Fakat mabedin din adamı gereksinimini Levi kabilesi karşılıyordu. (işte günümüzde papazların Leviti biçiminde çağrılmalarının nedeni de budur) Öteki kabileler beş sicli, yani beş ibrani parası tutarındaki kurtulmalık bedelini ödeyerek ilk erkek çocuklarını eve geri götürebiliyorlardı. Bundan başka yasa, anneye bir başka töreni, Arınma törenini yüklüyordu. Anne, Mabet'e bir süt kuzusu, yoksul ise bir çift horoz ya da bir çift güvercin getirmeliydi.

Meryem, Yusuf ve kucağında İsa olduğu halde, Sunma ve Arındırılma törenlerini yerine getirmek için Beytlehem'den Yeruşalem'e gitti. Beytlehem'den Yeruşalem'e yürüyerek gitmek, iki saat tutuyordu. Büyük bir olasılıkla Meryem bu uzaklığı yürüyerek katetti. Mabet'e ulaştığında bitkin ama içi huzur doluydu.

İncilci Luka, beraberinde iki güvercin yavrusu götürdüğünü söylüyor. Bu da İsa'nın ailesinin, yoksul aileler arasında kabul edildiğinin bir işaretidir.

Diğer anneler bu olayın yerine getirilmesinin basit bir formaliteden öteye gitmediğinin bilincindeydiler. Bir kez iki güvercin sunak olarak sunuldu mu, atalar öz çocuklarını eve geri götürebiliyorlardı. İleride doğabilecek çocukları ise bu konumda aile içerisindeki normal yaşantılarını sürdürebiliyorlardı. Meryem ise sahip olduğu tek Oğlunu gerçek anlamda Tanrı'ya sunmayı biliyordu. İki güvercin sunması yasaya onun itaatini gösteriyordu. Ama Meryem'in kutladığı tören gerçek anlamda bir kurbandı. Mabedin sunağı üstünden başlayan ve Haç'ın üzerinde tamamlanacak olan kurbandı. Ana yüreğinin bütünüyle Meryem, kendi öz oğlunu dünyayı kurtaracak bir kurtuluş bedeli olarak sunuyordu. Eş-kurtarıcı olmanın ilk derin kederini yaşıyordu.

"Bir Kılıç Yüreğini Delip Geçecek"

Meryem'in yarasını ilk gözler önüne seren, Rabbin Mesih'i kendisine tanıştıracağına dair söz verdiği bir ihtiyar oldu. Bu kocamış yaşlının adı Şimon idi ve hemen hemen yüz yaşını geçmişti. Uzun yaşamını Rabbin söz verdiği, peygamberlerin müjdelediği ve İsrail ulusunun çok uzun süredir beklediği O'nun mabette Tanrı'ya sunuluşunu bekleyerek geçirmişti.

Yaşlı Şimon, küçük İsa'yı gördüğünde, yumuşakça onu Meryem'in kollarından sıyırdı. O'nu kolları arasında tutarak, başını yük-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

seklere, göğe doğru kaldırdı. Mesih'i gözleriyle görme lütfuna eriştikten sonra, Tanrı'nın kendisini ölüme yollaması için yakararak şu şükran ilâhisini şöyledi:

Ey Rabbim, vermiş olyduğun sözü tuttun;
kulun olan ben artık huzur içinde ölebilirim.
Çünkü senin sakladığın
ve tüm halkların gözü önünde hazırladığın
kurtuluşu,
ulusları aydınlatıp
senin halkın İsrail'e yücelik kazandıracak ışığı
gözlerimle gördüm.

Demek ki İsa, insanlığı nurlandıracak ışık idi. O ışığı gördükten sonra yaşlı Şimon huzur içinde ölebilirdi. Fakat ölmeden önce, oğlunun acılarını paylaşacak olan anneyle konuşmak istedi.

İsa'nın görevi ne kolay, ne de mutlu denebilecek nitelikteydi. Üstlendiği görev, tüm insanlar için ödenecek olan ve herkes tarafından kabul olunmayacak olan bir kurbanlıktı. Bu durumun bilincinde olan Şimon, acı ve merhamet dolu bir sesle Meryem'e hitap ederek şöyle devam etti:

"İşte bu çocuk, İsrail'de birçoklarının düşmesine ya da yükselmesine yol açmak üzere gelmiştir. Senin kalbine de âdeta bir kılıç saplanacak. Bütün bunlar, birçoklarının yüreğindeki düşüncelerin açığa çıkması için olacak."

İşte yaşlı Şimon'un İsa'nın annesine verdiği dehşetli haber buydu. Meryem hep mutlu ve hoşnut bir anne olmayacaktı. Sadece sevinçleri tanımayacaktı, en kahredici kederleri de deneyecekti. Kurbanın Annesi olarak, kendisi de kurban olacaktı. Oğluyla birlikte kurtuluşun bedelini acılar ve ızdıraplarla ödeyecekti.

İşte bunun içindir, bir kılıç Meryem'in ruhunu ve yüreğini delip geçmişti. Golgota tepesindeki son darbeye kadar bu kılıcı diğer kılıçlar izleyecekti

Fakat Haç yolu, ilahi kurbanın annesi ve eş-kurtarıcı olan Meryem için, Yeruşalem'in kapısından başlamıyordu. İsa'nın doğumundan sekiz gün sonra, sünnet olduğu zaman ve kurban olarak mabette Rab'be sunulduğu anda başlıyordu.

Diğer erkek çocuklar için geçerli olan iki güvercinin kurtulmalık ödenebilmesi olayı, Mesih için sözkonusu değildi. O, orada su-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

nak üzerinde değil, Golgota'da Haç'ın üzerinde kurban edilecek olan adak olarak Meryem tarafından sunulmuştu. Mabette, o sunaktan İsa'nın ve annesinin kederli öyküsü başlıyordu.

"Senin kalbine adeta bir kılıç saplanacak" dedi yaşlı Şimon Meryem'e. Ve kılıcın keskin yüzü, sanki o an Meryem'in yüreğini delip geçmişti. Böylece onun eş-kurtarıcılık görevi de başlıyordu.

Bu eş-kurtarıcılık ünvanı da, Kurtarıcıyı salt İsa'da gören kişiler tarafından yoğun ve şiddetli itirazlarla karşılandı. Bu kişiler Meryem'i, oğlunun fedakârlığının dışında kalmış, ilgisiz bir kadın görünümüne indirgediler. Söz konusu kişiler, yüreği yedi keskin kılıç tarafından delinmiş biçimde figürlenmiş, Acıların Meryem Anasına saygı ve sevgiyi reddetmişlerdir. Onu İsa'nın fedakârlığıyla birleşik olarak görmüyorlardı. Oğullarının acılarına duyarlı diğer bütün sıradan anneler gibi bir anne olarak değerlendiriyorlardı.

Oysa, Katolik inancına göre "günahlar için gerekli olan kurtuluşun bedeli, Oğlun ızdırap çekmesi ve Annenin eş-acılarıyla (compassio) ödendi."

Bu nedenle Papa X. Pius, Kederli Meryem Ana'ya şu duayı yöneltiyordu: "Kutsal Bakire Meryem, zavallı günahkâr olan ben, görkemli Tanrı'nın Annesi ve insan ırkının eş-kurtarıcısı olan seni övüp yüceltiyorum."

Günahtan kurtulmalığın bedeli ve bütün insanlığın kurtuluşu için, Tanrı'nın Annesi'nin acıları, ilâhi Oğlunun acıları ile birleşmiştir.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

MÜNECCİMLER, ÇOCUĞU ANNESİ MERYEM İLE BERABER GÖRDÜLER

Müneccimlerin ve Dünyanın Huzurunda

Mabetten dönüşte, yüreğini delen kılıç darbelerinin verdiği tanımlanamaz acılar içerisinde Meryem, Yusuf'la birlikte İsa'yı Beytlehem'e geri götürdü.

O sevimli küçük, bir "belirti", yani iyi ve kötü arasında bir çarpışma noktası olacaktı. Gerçekten çok kısa bir zaman dilimi süresince de kendisi korkunç savaşın ilk belirtilerini görecekti.

Bu arada Beytlehem'den çok uzaklarda, Filistin'den uzak bir ülkede, hiç kimsenin öngöremeyeceği bir olay gerçekleşiyordu. Bu olay, birkaç zaman sonra garip kılıklı bazı yabancıların Yeruşalem'e varmaları üzerine su yüzüne çıktı.

Doğudan, belki de Fars diyarından geliyorlardı. Onlara "bilge" anlamına gelenel Müneccimler diyorlardı.

"Avesta" adlı bir kitap üzerinde bilimsel incelemeler yapıyorlardı . Sürekli gökyüzü çarkını mantıksal bir yöntemle sorguluyorlardı. Çünkü yıldız takımlarının, değişik varyasyon konumlarını gözlemleyerek insanların ve ulusların kaderini okuyabileceklerine inanıyorlardı.

"Avesta"da bundan başka, kuyruklu bir yıldızın gökyüzünde görünmesinin, büyük bir kralın, Yahudilerin Kralının doğuşunu müjdeleyeceği de yazılmıştı.

Bu Müneccimler bir gece ansızın çok parlak bir yıldızın gökyüzünde parıldayarak belirmeye başladığını gördüler. "Avesta"nın sözlerini anımsayarak Yahudiye'deki olağanüstü olayı düşündüler.

Karşı koyulmaz bir arzu ile, kuyruklu yıldız tarafından doğumu müjdelenmiş olan bu büyük krala saygı ve bağlılıklarını sunmak isteğiyle, Filistin topraklarına doğru yola koyuldular.

Müneccimler kaç kişiydiler? Olayı nakleden incilci Matta, adet konusunda bir şey söylemiyor. Ama efsane yazarlarınca derlenmiş halk öykülerinde müneccimler üç kişi olarak tasvir edilir. Çünkü üç rakamı eski zamanlarda en mükemmel rakam idi.

Onlara daha büyük bir önem verilmesi için, kral seviyesine yükseltildi. İşte, dindarlık geleneği öykülerinde üç müneccim kraldan

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

sözedilmesinin nedeni de budur.

Ayrıca, her birine bir özel isim de yakıştırılmak istendi. Krallardan birincisine Kaspar ikincisine Melkyor, üçüncüsüne de Belşassar adları verildi. Belşassar, bütün dünya halklarının, ırk ve renk ayrımı olmaksızın İsa tarafından cezbedildiklerini göstermek isteğiyle, halk tasvirlerinde bir zenci olarak resmedildi.

Oysa, incilci Matta hiçbir ayrıntıya yer vermiyor, kaç kişi olduklarını söylemiyor, adlarını belirtmiyor, hangi ırk ve renge mensup olduklarını tanımlamıyordu. Sadece basit ve yalın biçimde şunu yazmakla yetiniyordu: "İsa, Kral Hirodes'in devrinde Yahudiye'nin Beytlehem kasabasında doğduktan sonra bazı müneccimler (yıldızbilimciler) doğudan Kudüs'e gelip şöyle dediler: Yahudilerin kralı olarak doğan çocuk nerede? Doğuda onun yıldızını gördük ve ona tapınmaya geldik".

Gerçekte Yeruşalem'de Yahudilerin kralı vardı. Hirodes, Roma İmparatoru tarafından Giudea'nın Kralı olarak atanmıştı. Gücü ve otoritesi öylesine çoktu ki, "Büyük Hirodes" diye çağrılıyordu.

Mertebesine ve ünvanına, ne derece düşkün biri olduğu tahmin edilebilir. Egemen olduğu topraklar üzerinde başka bir kralın doğabileceği düşüncesi dahi, uykusunu kaçırtabiliyordu. İncilci Matta şöyle yazıyor: "Kral Hirodes, bunu duyunca bütün Kudüs halkıyla birlikte çok tedirgin oldu. Tüm başkâhinleri ve ulusun din bilginlerini toplayarak onlara Mesih'in nerede doğacağını sordu."

Onlar, Mika ismindeki bir peygamberin çok seneler önce dile getirdiği şu sözcükleri anımsadılar: "Ve sen, Yahuda aileleri arasında bulunmak için küçük olan Beyt-lehem Efrata, İsrail üzerine hükümdar olacak adam bana senden çıkacak."

Bu nedenle Kral Hirodes'in sorusuna verilecek yanıt, açık ve kesindi:

"Yahudiye'nin Beytlehem'inde; Peygamber tarafından bu biçimde ilan edilmiştir".

Bu sözleri işiten Kral Hirodes'in, öfke seli içerisindeki yüreği hop inip hop kalktı. Saltanatının tehdit altında olduğunu hissetti. Yeni veliaht bir Peygamber tarafından ilan edilmişti. Parlak bir kuyruklu yıldızın gökyüzünde görünmesiyle belirlenmişse, bu yeni veliahtın kendisinden daha büyük olacağının ve oğullarının tahta çıkışını engelleyeceğinin kanıtıydı. Bu nedenle veliahtı daha beşikte iken yok etme gibi şeytanca bir kurgu, hemencecik kafasının içe-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

risinde biçimlendi. Fakat bu zalimane düşüncesini gizli tutarak açıklamadı. Beytlehem'de doğan çocuğa kendisinin de tapınmak istediğini söyledi.

"Bunun üzerine Hirodes yıldızbilimcileri gizlice çağırıp onlardan yıldızın göründüğü anı tam olarak öğrendi. Onları Beytlehem'e gönderirken dedi ki, "Gidin, çocuğu dikkatle arayın, bulduğunuz zaman bana haber verin, ben de gelip ona tapınayım."

Diz Çöktüler ve Çocuğa Tapındılar

Müneccimler, kuyruklu yıldızı izleyerek, seyahate devam ettiler. Yıldız, "Çocuğun bulunduğu yerin üzerinde durdu." Meryemle Yusuf, mağarada doğmuş bebeği korumak için mütevazi ve basit bir eve taşındılar. Bu evde, İncilci Matta'nın anlattığı sahne sürüyor:

"Yıldız gördüklerinde olağanüstü bir sevinç duydular. Eve girip çocuğu annesi Meryem'le birlikte gördüler."

Meryem, hayvan yemliğinin içerisinde ağlayan çocuk İsa'nın huzuruna koşup toplanmış çobanların görüntüsünde sevindi. Keskin bir kılıç gibi, ana yüreğini deşip yaralayan yaşlı Şimon'un sözleriyle de ızdırabı denedi. Şimdi tapınan müneccimler Meryem'in yüreğinde yeni bir hoşnutluk ekiyorlardı. Matta şöyle devam ediyor: "Müneccimler yere kapanarak çocuğa tapındılar. Hazinelerini açıp ona armağan olarak altın, tütsü ve mür sundular."

Eski dönemlerde, uzak diyarlara bir ziyaret yapmak için yola çıkan kişi, mutlaka beraberinde birkaç armağan götürü-yordu. Bu bir gelenekti. Müneccimler de, Matta'nın "hazineleri" diye belirttiği armağanları yanlarına alarak hareket ettiler.

Böylesine önemli kişilerin ve bilginlerin armağanlarının kesin bir anlamı olmalıydı. Nitekim altın, kralların yükledikleri ve tebalarından topladıkları vergiyi temsil ediyordu. Müneccimlerin ilk armağanı, İsa'nın Kral olduğunu söylemek istiyordu. Buhur ise, kâhinliğin onurunu temsil ediyordu. Bu ikinci armağan, İsa'nın bir kâhin olduğunu anlatmak istiyordu.Üçüncü armağan ise mür idi. Çünkü bir gün Kral İsa ölecek ve bedenine mür sürülecektir.

Fakat küçük İsa, Tanrı'nın ulusunun kurtuluşu için kurban edilecek olandı. Bu nokta, korunması amacıyla cesetlere sürülen, çok değerli ve hoş kokulu yağ ile belirtilmişti.

Çocuğa tapınan doğulu münecimler sahnesinde mevcut olan

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Meryem Ana hem seviniyordu hem de kederleniyordu. Çünkü müneccimler tarafından tapınılan çocuk acı çekecekti, ölecekti, fakat sonradan dirilecekti.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

MISIR'A KAÇIŞ

Hirodes'in Hiddeti

İsa'yı beşiğinde öldürtmeyi düşünen vahşi, kıskanç ve zalim hükûmdar kim idi? Hirodes ismiyle tanınan bir idumi oğluydu. Tarihe "Büyük" lakabıyla geçmişti. İktidarını vicdan azabı duymaksızın ve acımasızca uygulamada, özellikle hırs ve fesatçılıkla büyük Kral ünvanını elde etmişti. Kral ünvanını korumak için, ilk önceleri Antonius'a bel bağlamıştı. Ama, Anzio muharebesinden sonra siyasî ve askeri dengelerin değişmesiyle, hizmetinde olduğu ve tüm varlığıyla ona bağlı bulunduğunu dile getirdiği Octavianus'a yakınlaşmıştı. Octavianus İmparator Augustus adıyla tahta çıktığında, onu armağanlara boğdu.

Yeruşalem kentinin imarı ettirdi. Dindarlıktan çok gurur ve gösteriş nedeniyle mabedi yeni baştan restore ettirdi. Kayseri ve Sebastes gibi, Romalı adlar taşıyan yerleşim merkezleri yaptırdı. Roma geleneklerine uygun olmak üzere, çeşmeler, kaplıcalar, hamamlar, spor sahaları, tiyatrolar inşa ettirdi. Bu nedenle, putperestlerin örf ve âdetlerini edinmek istemeyen İsrailliler tarafından sevilmemişti. Onu "iena idumea" diye çağırıyorlardı.

Tarihte çok az sayıdaki hükûmdar onun gibi yüzkızartıcı suçlarla lekelenmiştir. Kaynı olan Eristobulus'u hamamda boğdurarak öldürttü. Karısı Marianna ve kaynanası Allessandra'yı işkence ederek yok etti. İki oğlunu boğazlattı ve bir üçüncüsünü de ölüme mahkûm ettirdi.

İşlediği her yüzkızartıcı cinayetten sonra, Kral Hirodes, kendisini imparatora affettirmek için, değerli armağanlarla Roma'ya koşuyordu. Olanlardan İmparator da bıkmış olacak ki, bir kez şöyle dedi: "Evlâdı olmaktansa bir domuzu olmak çok daha iyidir". İsrailllilerin domuz etini haram sayarak yenmesini yasakladıklarına atıfta bulunuyordu.

Beytlehem'de bir mağarada gözlerini dünyaya açmış olan Bebeği ortadan kaldırmayı becerebilseydi, kendini bağışlatmak için Roma'ya bir gezi tertiplemesine gerek kalmazdı. Kim bunun farkına varırdı? Kim onu Augustus'a ihbar edebilirdi? Yusuf ismindeki yoksul marangoz mu? Meryem adındaki basit kadın mı?

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Hirodes bu defa kendinden çok emindi. Bu nedenle bilginlere şöyle demişti; "Gidin ve özenle bebek hakkında bilgi edinin. Onu bulacağınız zaman gelişmelerden derhal beni haberdar edin, çünkü ben de gidip ona tapınmak istiyorum".

Meryem'in oğlu, kral Hirodes gibi imparator Augustus'un korumasına sahip olmamakla beraber, Gök tarafından korunuyordu. Başka araçlarla, daha etkili bir otorite tarafından gözetiliyordu.

Müneccimler, rüyalarında gizemli bir şekilde Hirodes'e geri dönmemeleri ve yeni doğmuş Kralın nerede bulunduğunu ona söylememeleri hakkında uyarıldılar. Gidiş yolundan farklı bir dönüş güzergahını takip ederek, gizlice geri döndüler. Kıskançlık ve içini kemiren öfkesiyle kalmış kral Hirodes onları boşuna bekledi. Müneccimlerin kendisine oyun ettiklerini anladığı zaman öfkeden deliye döndü. Gözünü kan bürüdü ve iki yaşın altındaki tüm Beytlehem'deki çocukların öldürülmelerini emretti. Katledilecek bebek yığınının arasında, Yahudiye'nin yeni Kralı olarak yıldız tarafından müjdelenmiş, yeni doğmuş bebeğin de yer alacağı kesindi.

Yaşlı Şimon'un bildirdiği gibi İsa, ilahî isteğe karşı olan insanî tutkuların kavgasında bir "çelişki unsuru" çevresinde iyi ve kötünün çarpıştığı nokta oluyordu.

"Ekmek evi" anlamına gelen, Meryem'in oğlunun gün ışığını ilk gördüğü yer olan Beytlehem, bir savaş alanına dönüştü. İlk şehitlerce dökülmüş bir "kan evine" dönüştü. Tarihe "masumların katliamı" adı ile geçen hüzünlü olay, böyle meydana geldi.

Şehitlerin Anası

Bir gün kral Hirodes'in muhafızları, Beytlehem'e saldırdılar. Soykırım olarak nitelenebilecek böylesine bir katliamın sebebini kimse kavrayamamıştı. Dehşete düşmüş anaların korku ve panik içinde yuvalarından fırlamış gözleri önünde, beşikteki, annelerin kollarındaki küçük erkek çocuklarının yumuşak etlerine doğru kılıçlarını acımasızca gömdüler.

Yürek parçalayıcı haykırışlar ve ağlayışlar yükseldi. Hirodes'in muhafızları Yeruşalem'e geri dönmek üzere Beytlehem'i terkettiler. Uslarını yitirmiş haldeki analar, ölümün sessizliğinde uyuya kalmış oğullarının cesetlerini seyrediyorlardı. Halk öyküleri, bu sahneyi, korkunç bir çocuk kırımı şeklinde anlatıyordu. İncilci Matta, kral

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Hirodes'in masum kurbanlarının sayısından bahsetmiyordu.

Gerçekte Beytlehem sakinlerini yaklaşık üç bin kişi olarak hesapladığımızda, katledilen çocuk sayısının onikiden yirmiye kadar seyrettiği düşünülebilir.

Rakamın düşüklüğü, katliamı emreden kişinin ne zalimliğini, ne de oğullarının gözlerinin önünde hunharca öldürülmelerine tanık olan annelerin umutsuzluğunu azaltmıyor.

Zavallı anneler Hirodes'in 18 oğullarını yok etmesinin sebebini bilemezlerdi. Katil Hirodes'in, kendi öz annesini, kardeşini, kaynını ve üç oğlunu ortadan kaldırdığı gibi, kendi oğullarını da yoketti. Sadece Yusuf yaklaşmakta olan felaketin bilincindeydi. Çünkü bir Melek tarafından Yusuf'a haber verilmişti. İncilci Matta olayı şöyle anlatıyor; "Müneccimler yola çıktıkları zaman Rabbin bir meleği uykusunda Yusuf'a göründü ve ona dedi: Kalk, çocuğu ve annesini al. Mısır'a kaç ve sana geri dönmeni söyleyinceye dek orada kal. Çünkü Hirodes onu öldürtmek için çocuğu aramakla meşgul".

Ama Yusuf, çocuk İsa'yı ortadan kaldırmak için Hirodes'in Beytlehem ve civarında yaşayan iki yaşın altındaki bütün erkek çocukların öldürülmesini emretmiş olduğunu bilmiyordu.

Hiçbir suçları ya da günahları olmayan bütün bu masum çocuklar; Masumlar adıyla da anıldılar.

Acının yüreklerini dağladığı analar, yitirdiklerinin ardından ağlıyorlardı. Çünkü İsa uğruna feda edilen bebeklerine ebedi hayatın sağlandığını bilmiyorlardı.

Beklenmedik Yola Çıkış

"Kalk, Çocuğu ve Anasını beraberinde al ve Mısır'a kaç. Ben sana aksini söyleyinceye kadar da orada kal. Çünkü Hirodes onu bulup öldürtmek üzere, her köşeyi didik didik ederek çocuğu aramakla meşgul".

Yusuf bu sözleri uykusunda bir melekten işitti. Gecenin soğuk karanlığında Yusuf'a ulaşan bu ses, dehşetli bir uyarıydı. Bu nedenle de tüyler ürpeticiydi. Yusuf korku içinde silkinişle uyandı. Meryem'i durumdan haberdar etti. Şafağın söküşünü bile beklemeden yola koyuldular.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Öyküyü nakleden incilci Matta'nın anlatısında da acelecilik ve sabırsızlık gözlemleniyordu. Sanki kendisinin de büyük bir acelesi varmış ve zaman yitirmek istemiyormuş gibi.

"Yusuf kalktı, gecenin içinde, Çocuğu ve Anasını yanına aldı. Hirodes'in ölümüne dek kaldığı Mısır'a sığındı."

Hirodes'in, Roma'nın kuruluşunun 750. senesinin Nisan ayına denk gelen tarihte öldüğü herkesce biliniyor. Son hesaplamalara göre, İsa'nın o sene içinde ya da kısa bir süre önce doğduğu kabul edilmektedir. Bu nedenle Yusuf, Meryem ve İsa'nın Mısır'daki zorunlu kalışlarının bir kaç ay sürdüğü tahmin edilmektedir.

Bilindiği gibi incilsel anlatı, ayrıntılara pek inmemektedir. Aziz Matta, sadece, yola çıkışın gece gercekleştiğine dikkati çekiyor. Karanlıkta, kendisine: "Kalk, çocuğu al. Soru sorma, vakit yitirmeksizin hemen yola çıkmamız gerekiyor. Hirodes öldürtmek için her yerde çocuğu arıyor!"diye seslenilen bir annenin, heyecan içeresinde irkilerek uyanışını rahatça düşüncemizde canlandırılabilir.

Yusuf, uykusunda işittiği bütün sözleri kesinlikle aynen Meryem'e aktarmıştı. Çünkü çocuğun anası olarak Meryem herşeyi bilmeliydi. Hiç bir kuruntu, hiç bir acı ondan gizli tutulamazdı. Annesi, yünden kuşaklarla onu sarmalamak üzere beşikten aldığında İsa, hiçbir şeyden habersiz belki de sakin sakin uyuyordu.

Mısır gizemli ve uzak ülkeydi. Asırlar önce, İsrail oğulları orada Firavun'un köleleri olarak uzun yıllar bulunmuşlardı. Büyük yönetici ve yasa koyucu olan Musa onları, Kızıl Denizi aşarak Vaad Edilmiş Topraklara, Filistin ülkesine, götürünceye kadar orada çok eziyet çekmişlerdi. Bunun için Mısır toprakları, Tanrı'nın ulusunun tarihinde, sürgün, kölelik ve acının ülkesi olarak yeralmıştı.

İsa, orayı tanımak ve geri dönmek zorundaydı. Çünkü Rab peygamberi Hoşea aracılığıyla şöyle konuşmuştu: "Oğlumu Mısır'dan çağırdım".

Sürgün Izdırapları

Mısır yolu genellikle kervanlarla aşılırdı. Her türlü yaşamsal olanağın ortadan kalktığı, geniş çöl sahalarını aşmak gerekiyordu. Bu sebeple kervanlar, yiyecekten giyeceğe kadar her türlü gereksinimlerini yanlarında taşıyorlardı.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Fakat Yusuf'un ardından gittiği kervan küçüktü. Büyük bir olasılıkla kucağında İsa'yı taşıyan Meryem'in bindiği bir sıpadan ibaretti.

Hiçbir şeyleri yoktu, yalınızca kumaş parçalarına sarılmış müneccimlerin armağanlarını yanlarına almış olabilirlerdi.

Mısır'a kaçış olayı ile ilgili çok sayıda efsane ortaya çıkmıştır. Yusuf, Meryem ve İsa'dan oluşan o küçük kervan Beytlehem'den Mısır'a nasıl gidebildi? Yol boyunca ne yediler, ne içtiler? Nerede konakladılar? Uzun seyahat boyunca onları kim korudu? Gereksimlerini kim karşıladı?

İncil, bu konuda hiçbir şey söylemiyor. Bu nedenle de asıl bilgi kaynaklarının suskunluğunda, şiirsel halk efsaneleri ortaya çıktı. Meryem'in ayakları altından fışkıran su kaynakları, yol boyunca onları güneşin yakıcı ışınlarının etkisinden korumak üzere eğilen ve tatlı meyveler sunan palmiye ağaçları, en vahşi ve yırtıcı hayvanların, savunmasız durumdaki aileye saldırıp onları parçalamaktansa, Meryem'in üstüne oturduğu sıpanın önünde yürüyerek, onlara göz kulak oldukları gibi bir sürü yakıştırmalar anlatıldı.

Mısır'a ulaştıklarında, nerede ve kimin tarafından konuk edildikleri bilinmiyor. Bu olayda da İncil'in suskunluğu, sefalet ve fedakârlık sahnelerinin zihinde canlandırılmasına yol açıyor. Çünkü bilinmeyen bir lisan konuşan, değişik örf ve âdetleri olan, yabancı bir halkın arasında, bilinmeyen bir ülkede bulunmaktan daha zor bir şey olamaz.

Belki de Yusuf, Mısır'da yaşayan bazı İsrailli ailelere başvurmuş olabilirdi. O zavallı ve güç durumdaki göçmenlere karşı merhamet duygusuyla davranan iyi yürekli birkaç kişi vardı her halde.

Fakat bilindiği gibi, konuklar ilk günlerden sonra ağırlık vermeye başlarlar. Meryem de, Mısır'da, büyük bir ihtimalle, durumunu ve koşullarını kavramayan kişiler tarafından aşağılanmış olmalı.

Küçük kervanın çölde geçtiği yolla ilgili ve Kutsal Ailenin Mısır'daki konaklamasıyla ilgili büyük bir sessizlik vardır. Yusuf'ca tekrar edilen, Meleğin dile getirdiklerinden fazla şey bilinmemektedir: 'Kalk, çocuğu ve Annesini beraberine al ve Mısır'a sığın".

Meryem Ana, dünyanın öteki ucuna gitmek pahasına da olsa, yüreklice ve uysalca, sessizce ve cesaretle itaat eder. Çünkü Kurtarıcı'yı kurtarmak zorundadır.

Fakat Melek, Yusuf'a güvenli bir yer olarak Mısır'ı verdi. Tanrı'-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

nın seçilmiş ulusu, Musa'nın rehberlik ve önderliği altında o topraklardan çekip çıkarılmıştı. Peygamber Hoşea'nın İsrail halkına ilan ettiği gibi, Rab, Oğlunu Mısır'dan geri çağıracaktı.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

KUTSAL AİLE NASIRA'DA

Hirodes'in Halefleri

Meryem, Yusuf ve İsa'nın Mısır'da kalışları uzun sürmedi. Kutsal ailenin, Mısır ülkesine sığınıp birkaç ay geçirmesinden sonra Kral Hirodes öldü.

Masumlar Katliamı, onun son cinayeti olmadı. Büyük Kral Hirodes'in sonu kötü noktalandı. Ölmeden önce, daha canlıyken, bütün vücudu kurtçuklar ve böcekler tarafından lime lime edilerek parçalandı. Boşu boşuna şifa bulmayı umut etti. Döneminin en ünlü kaplıcılarına, sağlık merkezlerine taşınıp durdu. Sanki ruhunda çöreklenmiş bulunan fesatlık ve kötülük, bedenini kemiriyor gibiydi.

Son nefesini vermeden önce, son cinayetini de işlemek istedi. Kız kardeşinden, krallığının hatırı sayılır, önemli mevkilerde görev almış asilzadelerinden birçoğunu öldürtmesini istedi. Çünkü, o ölünce, hiç olmazsa birkaç kişi ağlayacaktır.

Bu defa masumların kanına girmedi. Suçluların, yani yandaşlarının, değişik sebeplerle adaletsizliklerden ve katliamlardan sorumlu tutulan insanların katledilmeleri söz konusuydu.

Olayları çok kısa ve özet bir halde hikâye etmeyi âdet haline getirmiş incillerde bütün bu ayrıntılar yazılı değillerdir. Matta bu konuda şöyle yazıyor;

"Hirodes öldü. Rabbin Meleği Mısır'da Yusuf'a uykusunda tekrardan göründü ve ona dedi: Kalk Çocuğu ve Annesini al İsrail ülkesine geri dön. Çünkü onun hayatına kast etmek isteyenler öldüler ".

Büyük lakaplı Hirodes ölmüştü. Onun yerine varis olarak İmparator Augustus, Archelaus adındaki oğlunu, Yahudiye ve Samiriye kralı ünvanıyla taç giydirerek tahta çıkarttı. Archelaus, babasının siyasi ve idari yeteneklerine sahip değildi. Ama kötü huylar hususunda, onu fersah fersah aşmıştı. İmparator Augustus'un kendisi de işlediği hatanın farkına varmıştı. On yıl geçtikten sonra tacı ondan geri aldı. Onu çok uzak bir ülkeye, sürgün diyarı Galya'ya yolladı.

Archelaus'un babasına kıyasla çok daha kötü yaradılışta biri olduğunu, basit bir marangoz olan Yusuf dahil, herkes biliyordu. Kral Hirodes'in halefinin kötü namı Mısır'a dek ulaşmıştı. İncilci Matta

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

da bu noktayı kaydediyor ve göndermede bulunuyor;

"Yusuf, babası Kral Hirodes'in yerine oğlu Archelaus'un krallık ettiğini işittiğinde, oraya gitmeye korktu".

Celile'de ise, imparator Augustus, Hirodes'in ikinci oğlunu tetrarka olarak atamıştı. Tetrarka, Celile'yi oluşturan dört vilayetin idarî ve askeri başı anlamına geliyordu. Tetrarka, babasının taşıdığı Hirodes adını taşıyordu. Adının başına Antipa sözcüğü eklenerek söyleniyordu. Babası gibi siyaset ve yöneticilik yeteneklerine haiz değildi. Babasının kötü huyları da yoktu. Kötü olmaktan ziyade, zayıf, kadınların kolayca etki altına alabildikleri bir kişiliği vardı.

O, babasının yaptığı gibi, masum bebeklere karşı çıkmayacaktı. Gerçekten de hükûmdarlığının ilk zamanlarında belirli bir düzen ve adalet garantisi veriyordu. Bunun için Yusuf Nasıra'ya dönmeyi düşünüyordu. Matta bu düşünceyi şöyle aktarıyor;

"Uykusunda tanrısal bir usulle ikaz edilen Yusuf Celile'ye sığındı ve Nasıra'ya yerleşmeye gitti".

Beytlehem'in yer aldığı Yahudiye'nin kralı, babası gibi en adice cinayeti işleyebilecek olan Archelaus'du. Nasıra'nın da yer aldığı Celile'de ise, büyük çapta zalimlikler yapmayan Hirodes Antipa saltanat sürüyordu. Bu nedenle Yusuf, çocuğu ve Annesini Yahudiye'ye değil, Celile'ye götürmeye karar verdi.

Yusuf'un Yetkisi

Görüldüğü gibi, Mısır ülkesine kaçış ve Filistin topraklarına geri dönüş serüveninde, göksel öğütlerin yönlendirmesi olsa bile, karar veren kişi daima Yusuf olmuştur.

O, Meryem Ana'ya kesin buyruklar vererek, ailenin reisi olarak davranıyordu. "Kalk, Çocuğu al Mısır'a kaçmak zorundayız". "Kalk, çocuğu al, çünkü Celile'ye geri dönebiliriz".

Meryem ise hiçbirşey söylemeksizin, hiçbir şey sormaksızın, tartışmamaksızın itaat eder. Çünkü Yusuf, çocuğun iyiliğini düşünerek hareket etmektedir.

Meryem'in yapabileceği ve yaptığı tek şey ise, korunmaya muhtaç yavrusunu sıkı sıkı bağrına basmaktı. O'nu soğuktan ve sıcaktan, güneşin yakıcı ışınlarından ve yağmurdan korumaktı. O'nun beslenmesi için gerekli gıdaları temin etmek ve O'nun üzerinde ve çevresinde huzur sağlamaktı.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Yusuf, meleğin öğütleri ve aile reisi duyarlılığı ile hareket ediyordu. Basit bir işçi olmasına rağmen, Kutsal Yazıları iyi biliyordu. Meryem'in, muhtemelen ondan daha fazla dinsel eğitimi vardı. Oğlunun yaşamıyla, peygamberlerin haber verdikleri Mesih'in yaşamı arasındaki benzerliği kavrayabiliyordu.

Peygamber İşaya şunları yazmıştı: "Oğlumu Mısır ülkesinden geri çağırdım". Gerçekten de Beytlehem'de doğan İsa, şimdi Mısır'dan geri çağrılıyordu.

Bir başka peygamber ise, Mesih'in Nasıralı diye çağrılacağını söylemişti. Nasıralı, Nasıra kentinden gelen manasını taşıyordu. Gerçekten de Yusuf, Beytlehem'e geri dönmüyordu. Kral Hirodes'in katliamından kurtardığı ve kral Archelaus'un zalimce yönetiminden kaçırdığı oğlunu Nasıra'ya götürüyordu.

Böylece Meryem, sadece Yusuf'un ihtiyatlı buyruklarına itaat etmekle kalmıyordu. Aynı zamanda, ana rahminde taşıdığı ve şimdi de şefkatli anne olarak kollarında taşıdığı Mesih'in, asırlar boyunca gelişini ilân etmiş peygamberlere de itaat ediyordu.

Etkin ve Kontemplatif bir Anne

Nasıra'da, kutsal diye çağrılmış bir aile yaklaşık otuz yıl yaşadı. İbrani kanunları önünde baba sayılan Yusuf ailenin reisiydi. Gerçekten de, yola çıkmak ve geri dönmek için gerekli buyrukları o veriyordu. Fakat bunlar, emretmek tutkusundan kaynaklanan dikte ettirilmiş buyruklar değildi. Çünkü onların hepsi de meleklerden ilham alınan sözlerdi. Meleklerin nasihat ettiği bir baba, ancak ve ancak bilge ve âdil bir baba olabilirdi.

Mesih'i dünyaya getirmek üzere bütün kadınların arasından Tanrı tarafından seçilmiş Meryem'in, tavsiyeler ve buyruklara ihtiyacı yoktu. Oysaki, erdemlerinin bilincinde olmasına karşın hep alçakgönüllü, mütevazi, itaatkâr, hizmet etmeye hazır bir davranış içindeydi.

İsa da, ana babasına hürmet ediyordu ve onların himayesi altındaydı. Aziz Luka'nın İncilinde bu hususa kısaca değiniliyor. "Tanrı'nın ve insanların huzurunda, lütuf ve bilgelik içinde büyüyordu. "

İşte, Nasıra'ya yerleşen kutsal aile böyleydi: örnek bir baba, yüce bir anne, ilahi bir oğul.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Bütün bu olanlara rağmen kutsal ailenin yaşamı diğer Nasıralı dürüst ve basit işçi aileleriyle eşdeğer bir görünümdeydi. Yusuf, kendi atölyesinde marangozluk yapıyordu. İsa, küçük yaştan itibaren, okuma yazma öğrendiği sinagogun bitişiğindeki okula gidiyordu.

Gerçekten de İncil'de İsa'yı, Musa kanunlarını içeren kitapları okurken temsil eden öyküler anlatılmıştır. Demek ki İsa okuma yazmayı öğrenmiştir. O dönemde araç gereç yetersizliğinden ötürü, yazı yazmak zordu. Büyük bir olasılıkla büyüdüğünde, marangozluk mesleğinin inceliklerini Yusuf'tan öğrendi. Kutsal ailenin de tek geçim kaynağını oluşturan marangozlukta babasına yardım etmişti. Yardım etmemiş olsaydı iyi ve hayırlı bir oğul olmazdı.

Bu ailenin kutsal olması, İsa'yı, Meryem'i ve Yusuf'u, günlük gereksinimlerden ve yaşayabilmek için çalışmaktan ayrı tutmuyordu. Fakat Nasıra'da da, bütün ailelerde olduğu gibi, evin direği ve hayat kaynağı anneydi. Meryem hem etkin hem de ruhanî ve Kontemplatif kadındı.

Bu anlamda Meryem mükemmel bir yaratıktı. Ev kadını ve aynı zamanda da göğün kadınıydı. Çünkü evrenin Efendisi kendisiyle beraber oturuyordu. Aynı zamanda basit ve mütevazi bir işçi karısı olarak çalışıyordu. Ayırım yapmadan, tüm ev işlerinde yorgunluktan şikayet etmeden ve sızlanmadan sevgi içinde koşturup duruyordu.

Örnek Bir Ev Kadını

Nasıra, Celile yaylasının derinliğinde yer alan tarihsel bir beldeydi. Kireçle boyanmış beyaz evleri, köşeli ve düz sokakları ile bir tür anfiteatr idi. Nasıralı kadınların tutkusu, o yoksul, temiz binaları düzenli pak ve bakımlı tutmaktı.

Meryem kendi evini siliyor ve süpürüyordu. İsa'nın anlattığı kaybolan dragma meseli, büyük bir ihtimalle elinde süpürge tutan Meryem'den alınmıştır; "On gümüş parası olan bir kadın bunlardan bir tanesini kaybetse, kandil yakıp evi süpürerek parayı bulana dek her tarafı dikkatle aramaz mı?"

Bir başka meselde ise, göklerin krallığını mayaya benzetmişti. Bu kezde kendi anasını evde ekmek yaparken anımsamıştı: "Göklerin Egemenliği, bir kadının tüm hamuru kabartmak için üç ölçek

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

una karıştırdığı mayaya benzer."

Meryem, evi temiz ve düzenli tutuyordu. Hamur yoğuruyordu ve ekmeği pişiriyordu; gece yakmak için yağ lambasını hazır ediyordu. Sonra ip eğiriyordu, halı dokuyordu, dikiş dikiyordu, giysileri yamıyordu:

"Hiç kimse eski bir giysi üzerine çekmemiş bir kumaş parçası yamamaz, çünkü konulan yama, giysiden kopar ve yırtık daha kötü duruma gelir."

Bu sözleri söylerken, İsa, annesinin eskiyen elbiseleri, yamayışını düşünüyordu. Özellikle de ağır çalışma koşulları yüzünden çabuk yıpranan ve kolayca yırtılan Yusuf'un giysilerini yamarken ki halini gözünün önüne getiriyordu.

Oğlu için Meryem, o dönemlerde ve o ülkelerde kullanılan uzun tünikler dokuyordu. O çağın giysileri çok basit, ayrıntı ve süslemelerden yoksundu. Biri kafa için ve diğer iki de kollar için üç deliği olan, kumaştan ya da deriden imal edilmiş bir kemer yardımıyla yanlardan sıkılan bir çuvaldı. Filistinli kadınlar, dikiş gerektirmeyen, tek bir parçadan oluşan tünikleri dokumada çok ustalaşmışlardı.

Golgota tepesindeki işkenceler süresince, İsa tek parçadan oluşan bir tünik giymiştir. Söz konusu tüniğin, tek bir parça halinde bir askere verilmesi istendiğinden, romalı askerlerin tüniği parçalamak istemedikleri İncil'de yer almaktadır. Kesinliğe yakın bir olasılıkla o tünik, Meryem Ana tarafından dokunmuştu.

Bütün bu şeyler, Meryem'in etkin yaşamına aitti. Yani örnek bir ev kadını ve mükemmel bir anne olduğunu anlatan olaylardı.

Fakat yaşamının bütününü, elle yapılan, maddi etkinliklerle tüketmiyordu. Onun en yoğun etkinliği zihinsel ve ruhsaldı. Maddi etkinleri ihmal etmeden, en iyi olanı seçmesi onun ruhsal yönünü vurguluyordu. İşe başlamadan önce, çalışma boyunca ve sonrasında sürekli dua ediyordu. İsa'nın doğuşunun gizemini kendi içinde derinlemesine düşünüyordu. Oğlunu seyretmekten doyumsuz bir zevk alıyordu. Onda bulunan ebedi gerçeğe hayran bakıyordu. Her gün saatler boyunca Rab Efendisine tapınıyordu.

Daha sonraları İsa, dağdaki söylevinde, havarilerine şöyle diyecekti:

"Dua ettiğiniz zaman, odanıza girip kapıyı örtün ve gizlide olan Babanıza dua edin."

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Belki de o sırada, Anne'sini, Nasıra'daki yoksul ama temiz pak odasında dua ederken anımsamış olacaktı. Meryem'in yaşamı kesintisiz bir duadan ibaretti. Bu dua yaşamı, maddi hareketlerde olduğu gibi mistik etkinliklerde de, elle yapılan çalışmalarda olduğu gibi ruhsal işlerde de gözlemlenebiliyordu.

Nasıra'da, marangozun evinde tek bir kadın vardı. Fakat o kadın çok kadına bedeldi. Etkin ve kontemplatifdi. Çünkü kendisinde etkin ve kontemplatif değer ve kıymetleri birleştiriyordu. Onda bir taraf diğer tarafa ağır basmıyordu. Meryem harika bir kadın, mükemmel bir anne idi.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

KUDÜS'TEKİ SERÜVEN

Paskalya Bayramı

Yusuf'un keseri elinden bıraktığı, testereyi duvarda çakılı bir çiviye astığı ve çalışmasını yarıda kestiği bir zaman vardı. Bu zaman, İsraillilerce bayram günü olarak kabul edilen her Sept günü tekrarlanıyordu. O gün süresince Musa kanunu her tür maddi etkinliği yasaklıyordu.

En büyük bayram, Nisan ayının, 14. akşamından 15. akşamına kadar süren Paskalya idi. Paskalya, İbranice "geçiş" manasına geliyordu. Bu bayram, her sene İsraillilerin Mısır'dan, Tanrı'nın vaad ettiği topraklar olan Filistin'e geçişini anımsatıyordu.

Seçilmiş ulusun tarihinde bu olay çok önemliydi. Bu nedenle, her sene bu olayın yıldönümü bütün İsraillilerce görkemli törenlerle kutlanıyordu.

Paskalya bayramı, çok eskiye dayanıyordu. Yakup'un oğlu olan Yusuf'un maceralarından sonra, İsrailliler Mısır'a yerleşmişlerdi. Firavun, İsraillilerin ülkesini terk edip ayrılmalarını istemiyordu. Çünkü onları köle gibi hizmetinde kullanıyordu.

Tanrı'dan ilham alan Musa, Kızıl Denizi aşarak geçmeyi ve bu şekilde Firavun'un esaretinden kaçmayı planladı. Bu kaçış sırasında, Musa'nın ulusu ile birlikte geçebilmesi için, Kızıl Deniz'in suları mucizevi bir tarzda ikiye ayrıldı.

Kızıl Deniz'den geçiş, İsraillilerin ataları için Firavun'un esaretinden kurtuluş ve vaad edilmiş topraklara giriş anlamına geliyordu.

Bu olayın tüm asırlar boyunca hatırlanması isteniyordu. Musa'nın yasası, oniki yaş ve yukarısındaki tüm İsraillilerin, 14 ve 15 Nisan günlerinde, mabedi ziyaret etmek ve dini gerekleri yerine getirmek üzere, Kudüs'e gitmelerini buyuruyordu.

İsrail ulusunun öyküsü, "kitap" manasına gelen ve yunanca "biblos" sözcüğünden türemiş olan Biblia'da anlatılmıştır. Bu kitaba Türkçe Tevrat denilir. Söz konusu kitap, havralarda okunan bir kitaptı. Çünkü evlerde onun bir kopyasına sahip olmak bir hayli güçtü.

Evlerde, Kutsal Kitap'ta yer alan öyküleri gençlere anlatanlar genellikle dedeler, nineler, babalar ve annelerdi.

İsa'nın evinde, Kutsal Kitap'taki olayları anlatan büyük ihtimal-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

le Meryem'di. İsa, annesinin ayakları dibinde duruyor, söylenenleri cankulağıyla dinliyordu. Sanki kendisinin daha önceden bildiği bazı şeyler, annesi tarafından ona tekrar ediliyormuş gibiydi. Seçkin ulus hakkındaki Musa'nın öyküsüyle, İsa'nın ruhunu bir heyecan dalgası kapladı. Oniki yaşını tamamlamak üzere günlerini sayıyordu. Paskalya günlerinde Nasıra'dan Yeruşalem'e yapılması gereken ziyareti bekliyordu.

Genellikle erkekler ve kadınlar olarak ikiye ayrılmış hacılar kafilesi halinde kentlerden ve küçük beldelerden hareket ediyorlardı. Erkekler sessizce yürümeyi tercih ediyorlardı. Kadınlar ise, oniki yaşındaki veya daha büyük yaştaki çocuklarını ellerinden tutarak, Tanrı'ya övgü ilâhileri söylüyorlardı.

İsa da, annesiyle el ele Nasıra'dan yola çıktı. Mezmur beyitlerinin seslendirilmeleri sırasında, Meryem, Davud'un inşa ettiği Kutsal Kentten ve Tanrı'nın evi olan mabetten söz ediyordu. Musa'nın kanunlarına nasıl itaat ettiğini anlatıyordu. Onu doğardoğmaz Tanrı'ya takdim edilmek üzere, mabede götürdüğünü ve kurtarmalık bedelini ödeyip onu nasıl geri aldığını anlatıyordu küçük İsa'ya.

Yaşlı Şimon'un ve peygamber Anna'nın onu karşılarken gösterdikleri iltifatı hatırlıyordu. Çocuğa ana yüreğini yaralamış bulunan o keskin kılıçtan söz etmemişti.

Nisan ayı bahar mevsimine denk geliyordu. Geceler ılık geçiyordu. Kervanlar güneş batımında kuyu başlarında mola veriyordu. Ateş bir gereksinimden çok neşe getirmesi için yakılıyordu.

Kutsal Kent görüş alanına girdiğinde, tüm hacılar yere kapanıyorlardı. Hep beraber tek bir yürekten, ulu Tanrı'ya övgü ilahileri söylüyorlardı.

Sonra kentin kapılarından içeriye girip, mabede kadar düzen içinde yürüyorlardı. Mabedin çevresinde, bulundukları kutsal yere hürmet etmeyi bilmeyen hayvan satıcıları ve tüccarlar faaliyetlerini umarsızca sürdürüyorlardı.

Para değiş tokuşu ile uğraşan tüccarların mabet avlusunda bulunması gerekliydi. Farklı para birimi kullanan, değişik yörelerden gelen İbrani hacıların ellerindeki yabancı paraları yerel paraya dönüştürmek gerekiyordu. Bu paralarla hacılar mabede "sadaka" denilen parayı sunabililiyor ve kurban edilmek üzere güvercin ve kuzu satın alabiliyorlardı. O çağda dinsel törenler ve adaklar, masum hayvanların kurban edilmesinden oluşuyordu.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Mabetin çevresindeki tezgâhların oluşturduğu pazar yeri, İsa'nın üzerinde kötü etki bıraktı. Yetişkin biri olarak Kudüs'e döndüğünde, gözlerinde şimşeklerle tüccarların tezgâhlarını devirecekti. Şu sözlerle onları kovacaktı: "Benim evime dua evi denecek. Ama siz burayı haydut inine çevirdiniz!".

Gerçekten O'nun evi, Nasıra'da terkettiği ev değil mabetti. Kendisini evinde hissettiği için, Yusuf ve Meryem geri dönüş için yola koyulduklarında O mabette kaldı.

Dönüşte güneş batımında, konaklama ateşlerinin yakıldığı sırada, ebeveynleri çocuğun yanlarında olmadığını fark ettiler. Gün boyunca, Meryem çocuğun Yusuf ile beraber olduğunu sanıyordu. Yusuf da aynı şekilde çocuğun Meryem ile birlikte olduğunu sanıyordu.

Meryem'in Endişesi

İlk molada, İsa'nın ne erkek ne de kadın hacı gurubuyla birlikte olmadığının farkına vardılar. Küçük İsa kaybolmuştur! Meryem yüreğinin sıkıldığını hisseti; içi parçalanıyordu. Yaşlı Şimon'un yüreğine sapladığı o kılıç, bağrının en derin noktasına batıverdi.

Yusuf daha az endişeliydi. İsa'nın yaşıtları gibi meraklı ve biraz da dikkati dağınık bir çocuk olduğunu düşünüyordu. Oysa ki Meryem, Oğlunun gizemi üzerine düşünmüş, kafa yormuştu. Analık sezgisiyle çocuğunun diğer çocukların kaderlerinden farklı bir kaderi olduğunu hissediyordu. Herşeyden korkuyordu, herşeyden acı çekiyordu.

Meryem, geri dönüp, ardında Yusuf ile birlikte, Kudüs'ün bütün sokaklarını aradı. Bütün meydanlarda İsa'nın adını haykırıp, yolda karşılaştıkları her gezgine oğlundan haber soruyordu. Sıkıntılı ve endişeli, dinlenmeksizin, ağzına bir lokma yemek koymaksızın onu her yerde arayıp durdu.

En son üç gün sonra mabete girdi. Orada oğluna tekrardan kavuşmanın sevinci içini kapladı. İsa ne karanlık bir köşeye sığınmıştı ne de merdivenin bir basamağı üzerinde terkedilmiş duruyordu. Öz oğlu, hocalar arasında oturmuş, onların dediklerini dinliyor, sorular sorarak onları şaşırtıyordu.

Bayram günleri süresince mabetin hocaları, din ile ilgili sorulara yanıt vermek üzere, imanlıların hizmetinde bulunmak zorunday-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

dılar. Genelikle onlara bazı itirazlar yönelten ya da bazı konularda taşıdıkları kuşkular için ayrıntılı açıklamalar isteyen yetişkin kişiler gelirdi. Oniki yaşlarında bir çocuğun mabetin hocalarını sorguya çekmesi görülmüş, duyulmuş şey değildi.

Oysa İsa, yetişkin bir kişi gibi onları dinliyor ve sorular soruyordu. İncilci Luka olayı şu sözlerle aktırıyor: "Onu cankulağı ile takip eden bütün dinleyiciler zekâsının kıvraklığı ve yanıtlarındaki doyuruculuk karşısında şaşkınlığa düşmüşlerdi."

Annesi şaşırmıyordu. O, İsa'nın diğer çocuklardan ne denli farklı olduğunu biliyordu. O'nu herkesin hayranlığını kazanmış bir konumunda görmekten, sevindi ve yüreğindeki sıkıntı hafifledi.

Meryem Ana, tatlı bir sesle ona şöyle dedi:

"Çocuğum, neden yaptın bunu bize? Bak, babanla ben kaygı içinde seni arıyoruz. Bize bunu niçin yaptın?"

Dikkatinizi çektiyse "Ben ve baban kaygı içinde seni arıyoruz" demedi. Oysa şöyle dedi: "Babanla ben. . ." Baba yetkesine duyduğu saygıdan ötürü Yusuf'u ilk plana koyarak konuşuyordu.

Gerçekten de Yusuf onun babası değildi. Nasırada'ki ev onun evi değildi. Marangozluk onun mesleği değildi. Meryem tüm bu ayrıntıları biliyordu. Gerçeği bütün açıklığıyla Oğluna tekrarlatmak istiyormuş gibi bir izlenim veriyordu.

Bunun için İsa özür dilemedi. Çevresindekileri şaşkınlığa yöneltecek beklenmedik bir tavırla konuştu: "Beni niçin arayıp durdunuz? “Neden beni arıyordunuz? Babamın evinde bulunmam gerektiğini bilmiyor muydunuz?”

"Bunu bilmiyor muydunuz?" diye her ikisine, Yusuf ve Meryem'e doğru dönerek seslendi. Ama, sözleri bilhassa tüm bu konuları bilmesi gereken ve durumdan haberi olan Anne'ye yöneltilmişti.

Meryem, başını öne doğru eğdi. Durumu biliyordu, ama İsa'nın kendisini bütünüyle ve tam olarak gerçek Baba'sının işlerine vereceği zamanın henüz gelmediğine inanıyordu.

Bu sözlerden sonra, İsa, hocaların yanından ayrıldı. Ebeveynleri ile beraber mabetten çıktı. Meryem ve Yusuf'a karşı ne gururlu ne de isyankâr oldu. Aksine, şefkatli ve itaatkâr olarak, onlarla beraber Nasıra'ya giden yola koyuldu. Luka şöyle yazıyor;

"Ve onlarla birlikte Kudüs'ü terketti. Nasıra'ya geri döndü ve onlara hep itaatkâr kaldı".

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Yusuf'un Ölümü

Yeruşalem'deki bu olaydan sonra, Kutsal Aile ile ilgili hemen hemen hiç bir şey öğrenemiyoruz. O zaman İsa oniki yaşlarındaydı. Otuz yaşına gelinceye dek geçen sürede, ne O'nunla, ne de Meryem Ana ve Yusuf ile ilgili bilgi elde edemiyoruz. Onsekiz yıl süren bu devre, Nasıra'da geçirilen sürekli bir çalışma devresi oldu.

Bu onsekiz senenin sonunda incilciler, tekrardan İsa'dan ve Annesinden söz etmeye başladılar. Dikkatimizi çeken nokta artık Yusuf'un adının anılmamasıdır. Bu dönemde dürüst ve onurlu marangozun, İsa'nın kolları arasında son nefesini vermiş olduğu düşüncesi ağırlık kazanmaktadır.

Bundan daha güzel ve daha kutsal bir ölüm şekli zaten düşünülemezdi. Bir yanda lûtuf ile dolu Meryem diğer yanda şefkat dolu İsa. Bundan daha güzel bir ölüm olabilirmiydi?

Doğru ve dürüst bir adamın ölümü, Tanrı'nın sevgi ve iyilik dolu bakışları altında, tatlılıkla ve huzur içinde derin bir uykuya dalışıdır. Nasıra'daki evinde, bir yanında Meryem ve diğer yanında İsa'yla umut, dua ve Tanrı'ya bağlılık içinde günlerini geçiren Yusuf'un son anlarını ancak böyle düşünebiliriz.

Dua ve Çalışma

Meryem ve İsa dünyada bir başlarına kalmışlardı. İsa, Yusuf'un sanatını devam ettirmek istedi. Ama Meryem Ana, Kudüs'deki mabette İsa'nın söylediği sözleri bir türlü unutamıyordu: "Niçin beni arıyorsunuz? Babamın evinde bulunmam gerektiğini bilmiyor muydunuz? Babamın işleri ile ilgilenmem gerektiğini bilmiyor muydunuz?".

Meryem, İsa'nın ilgilenmesi gereken işin, marangozluk sanatı değil, Tanrı'yla ilgili işler olduğunu biliyordu. Tanrı'nın Oğlunun eserleri neler olacaktı? Meryem Ana devamlı dua ediyor ve derin düşünüyordu.

Günler boyunca, sofrada otururken ya da dinlenme saatleri süresince, Ana ve Oğul karşılıklı neler konuşuyorlardı? Herhalde İsa, Peder'in kendisine dünyada emanet ettiği işlerden söz ederek ayrılış zamanını hazırlıyordu.

Annesi onu engellemiyordu. Çünkü ne kıskanç ne de bencildi.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Oğlunun, Yusuf'tan miras kalan marangozluk alet ve edevatlarını bir gün terkedeceğini biliyordu. Kuşandığı esnaf önlüğünün düğümlerini çözeceğini ve onu kucakladıktan sonra, evden çıkacağını, köyünden ayrılacağını, insanlara İyi Müjde götürmesi gerektiğini anlıyordu.

Meryem Ana, söz konusu İyi Müjde'yi çok önceden biliyordu. Göklerde olan ve İsa'yı Göklerin Krallığını müjdelemek üzere dünyaya gönderen, tek bir Babanın evlâtları olmaya çağırılan insanlar arasındaki bir sevgi mesajıydı.

Sabahları, övgü mezmurlarını söylediği zaman, şu sözleri fısıldayarak, Meryem'in kalbi coşuyordu:

"Sen benim oğlumsun. Bugün sana hayat verdim.
İşte benim ve tüm dünyanın mirasını sana vereceğim ve
yerkürenin sınırlarına dek, onu senin hükmün altına
sokacağım".

Bu sözler İsa'ya göndermede bulunuyordu. Peygamber Baalam'ın şu kelimeleri de İsa'ya göndermede bulunmaktadırlar.

"Yakup'tan bir yıldız yükseliyor, İsrail'den bir Kral göğe yükseliyor".

Bütün Peygamberler, O'nun hakkında konuşmuşlardı. En iddialı ve övgü dolu sözcüklerle onu müjdelemişlerdi.

"Ona, Yüceler Yücesi denecek. Ona, Öğüt verici denecek. Ona, Kudretli gelecek asrın Babası, Barışın Prensi denecek".

Onu, mucizevi bir çiçek gibi anlatmışlardı;

"Jesse'nin köklerinden bir çiçek fışkıracak."

İnsan olarak adalet ve imanın sıfatlarına sahipti:

"Sel nahiyesini çevreleyen kuşak adalet olacaktır ve iman belindeki kemer olacaktır".

Oğul'un Kamu Hizmetine Gidişi

Meryem Ana, Peygamberlerin sözlerinde Oğlunu tanıyordu. O'nun evi terketip ayrılışını tedirginlik ve sabırla bekliyordu. İsa'nın, salt kendisine değil, tüm insanlığa, hatta tüm dünyaya yollanmış Tanrı'nın bir armağanı olduğunu iyi biliyordu.

Bekleyiş onsekiz yıl sürmüştü. İsa, omuzlarının üzerine düşen uzun saçlarıyla çocukluktan yetişkinliğe adım atmıştı. Dahası fiziken gelişmiş, serpilmiş, güçlü kuvvetli, yakışıklı bir genç olmuştu.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Her annenin gurur duyacağı bir genç olumuştu. Yeni terlemiş altın sarısı bıyıklarının gölgelediği ağzıyla gülümsüyordu. Çenesi Nasıra geleneğine uygun hafif bir sakal ile kaplanmıştı. Otuz yaş erkek için en mükemmel dönemdir; ne çok genç ne de çok yaşlı; gücünün ve yeteneklerinin doruğunda bulunduğu bir yaş.

Filistin ülkesinin her evinde, "ölçek" adı verilen bir ölçü aleti bulunurdu. Hububat mahsullerinin ölçecek tahtadan oyulmuş bir kaptı. Bundan başka her evde, aydınlatma amacıyla kullanılan, yağ kandillerinden daha fazla ışık veren, çam sakızından yapılmış "meşaleler" de bulunuyordu.

Ölçek ve meşalenin kullanım geleneği bilindiğinden şöyle bir deyiş ortaya çıkmış. "Meşale ölçeğin altına konmaz". Gerçekten de yakılmış meşale, çevresini aydınlatmak ve ısıtmak için yüksekçe bir yerde ve açıkta durmak üzere yapılmıştır. Ölçeğin altında ise görülmez ve dolayısıyla faydasızdır.

İsa, evreni aydınlatmak ve alevlendirmek için tanrısal sevgiyle yakılmış bir meşaleydi. Fakat, Nasıra'daki evde kapalı kaldığı sürede ölçeğin altına konulmuş bir meşale gibiydi. Hiç kimse onun ışığını görmeyecekti. Hiç kimse onun ışığıyla aydınlanamayacaktı.

Sadece annesi, onunla yaşayarak, oğulsal şefkatin ve tanrısal sevgisinin ısıtıcı alevinin tadını çıkarabiliyordu. Fakat bu durum daha uzun süre devam edemezdi. Meşale, ölçeğin dışına çok daha ötelere gitmek, oralarada parlak ışığını götürmek zorundaydı.

Bir gün, kesin olarak ne zaman ve nasıl olduğu bilinmeyen bir zamanda, İsa, tanrısal görevini üstlenmek üzere Nasıra'daki evden ayrıldı.

Ana, Oğul arasında hiçbir açıklamaya gereksinim duyulmadı. Anlamlı bir bakış yeterliydi. Bir kez daha Meryem Ana, iman ve alçakgönüllülüğü yüreğinde yenilemiş olacaktı: "İşte Tanrı'nın Hizmetkârı. Senin isteğine göre olsun."

Rabbin ona bağışladığı Oğlun müjdesini alçakgünüllülükle kabul etmişti. Şimdi de alçakgönüllülükle Oğlun ayrılış haberini kabulleniyordu.

İsa ayrılmak zorundaydı. Onu evde alıkoyamazdı. Çünkü alıkoyma isteği, Rabbin isteğine karşı gelmek demekti. Meryem ise Rabbin isteğine itaat etmek istiyordu. Yaşlı Şimon'un söylediği yüreğinde hep daha derinine doğru batıyor ve yaralamaya devam ediyordu.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Vedalaşma belki de konuşmadan sessizce gerçekleşti. Acılı uzun bir bakış ve hafif bir gülümseme.

İsa sokağa indi. Güneş ışınlarıyla sarmalanmış bir halde Ürdün yolunda kayboldu. Meryem Ana evin eşiğinde gölgede kalmıştı. Yaralanmış ve sıkılmış yüreğiyle, ama berrak ve huzur dolu bir ruh haliyle, ıssız odalara geri döndü.

Meşale ölçeğin altından çıkmıştı. Oğul evden ayrılmıştı. En ufak bir karşı koymada dahi bulunmamıştı. Kısa zaman sonra dünya yollarında, insanlar arasında, mutlu günlerde, huzurlu günlerde, haça gerildiği Golgota tepesine değin uzun ızdırap yolunda onu izleyecekti.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

OĞUL'UN TAKİPÇİSİ

Kana'daki Düğün Sofrasında

İsa Nasıra'dan tek başına hareket ederek, Celile'yi aştı. Vaftizci Yahya'nın halkı vaftiz ettiği Ürdün nehrine yöneldi. İsa'da kendini vaftiz ettirdi. İkiye ayrılmış gökyüzünden Aziz Ruh, bir güvercin şekline bürünmüş olarak aşağılara süzüldü. O'nun üstüne kondu. Sonraki gün, Vaftizci Yahya onu nehrin kıyısında gördüğünde, halka şöyle dedi:

"İşte, dünyayı günahlardan kurtaracak olan Tanrı'nın kurbanı! Ben onun çarıklarının bağlarını dahi çözmeye lâyık değilim."

Bundan sonra Yahya'nın dört havarisi İsa'nın ardı sıra gittiler. İki çift kardeş: Yakup ile Yuhanna ve Andreas ile Simun. Onlara sonradan Filipus ve Natanael de katıldı. Hepsi Kana'ya ulaştılar ve orada bir düğün törenine katıldılar.

İsa Kana'da Anne'sini gördü. Meryem, Nasıra'daki evinde kalamadı. Oğulsuz o dört duvar soğuk, dilsizdiler. İsa onun herşeyiydi, hayatıydı. Onsuz geçen günler ışıktan yoksun gibiydi. Kana'daki düğün töreninin haberini alınca evini kilitledi, yola koyuldu. Belki de Nasıralı başka kadınlar da bu yolculukta ona arkadaşlık etmişti.

İşte böylece, bir taraftan altı yeni havarisiyle İsa; diğer yandan da birkaç bayan arkadaşıyla Meryem, Kana'daki düğün sofrasına vardılar. Böylece zengin sayılamayacak orta halli genç evlilerin sofrasındaki davetlilerin sayısı oldukça arttı.

Düğün sofralarında şarap önemli bir unsurdu. Çünkü davetlilere neşe ve çoşku veriyordu. Fakat, pahalı bir zevk maddesiydi. Yoksul düğünlerde başta kaliteli şarap davetlilere takdim ediliyor, sonra konuklar hafif meşrep olduklarında sofraya kötü kalite şarap getiriliyordu.

Şölen salonunda aptest şartının yerine getirilmesi için kullanılan taştan küpler yer alıyordu. Küpler bu amaçla saf ve temiz suyla doldurulmuşlardı. Sunulacak yiyecek ve içecekleri tadarak, uygun görülenlerin servis edilmelerini sağlayacak bir davetli de evin reisi ile birlikte sofrada oturuyordu.

Kana'da da ilk şarap dağıtımı iyi gitti. Sofra başkanı sunulan şarabı tattı ve beğendi. Hizmetkârlar şarabı kadehlere doldurmaya başladılar. Bütün konuklar son derece memnun kaldılar. Şaraptan

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

tek içmeyen belki de Meryem Ana idi. O'nun en büyük zevki başkalarının hoşnut olduğunu görmekti. Onun gerçek sevinci, yoksulların sevinciydi. Ev sahibesi değildi, buna rağmen herşeyin düzenli olması arzusuyla, sofrayı dikkatle takip ediyordu. Konukların önlerine konan her şeyi tatmalarını, yiyecek ve içeceklerin tadına bakan sofra başkanını gözlüyordu.

Meryem şarabın tükenmek üzere olduğunun farkına vardı. Ana yüreği acıyla büzüldü. Konukların düğün sofrasından hayal kırıklığına uğramış bir halde kalkmaları üzücü olurdu. Bu durumunda, genç çiftin ne denli aşağılanacağını düşünüyordu. Çevresinde olan bitenlerle hiç ilgilenmiyormuş gibi görünen İsa'ya baktı. Meryem Ana alçak sesle söylenerek, O'nu durumdan haberdar etmek istedi:

"Şarapları kalmadı".

İsa, Annesinin sözlerinde, muhtaç olanlara beslenen sevgiyi hissetti. Annesinin yüreği O'nun yüreğiydi. Kendisi de yoksul çift için merhamet duyuyordu. Ama buna karşın, yine de yanıtı soğuk ve kesin oldu:

"Anne, bana bunu niçin söylüyorsunuz? Vaktim daha gelmedi"

Kurtarıcılık görevinin zamanının henüz gelmediğini söylemek istiyordu. Fakat Meryem Ana yılmadı, yenilgiyi kabullenmedi. Muhtaç insanlar için istenmiş bir lûtfu oğlunun esirgemeyeceğini biliyordu. Bu nedenle uşaklara döndü. İsa'yı işaret ederek onlara şöyle dedi:

"Size ne derse yapın".

Yeni evlilere yardım etmek ve oradaki konukları hoşnut kılmak için, İsa'nın buyruklar vereceğinden emindi. İsa bir mucize yapabilirdi. Kendisi için değil, muhtaç durumdaki insanlar için talep ettiği bu mucizeyi Annesinden esirgemezdi. İsa saatinin henüz gelmediğini söylemiş de olsa, hizmetkârlara işaret ederek şöyle dedi:

"Küpleri suyla doldurun".

Hizmetkârlar emre itaat ettiler. Taştan küpleri ağızlarına dek su ile doldurdular.

"Ve şimdi birazını alıp tören başkanına götürün" dedi.

Hizmetkârlar, taş küplerden testilere boşalttıkları sıvıyı tatmak üzere götürdüler. Sofra başkanı dilini damağında hazla gezdirdi, şaşırdı. Olan bitenden habersiz durumdaki damada doğru döndü. Ona şöyle dedi:

"Başkaları önce en iyi şarabı sunar. Ancak sen en iyi şarabı so-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

na sakladın."

Sofra başkanınınca övgüye değer bulunan lezzetli şarap, İsa tarafından şaraba dönüştürülen sudan başkası değildi! Düğünde hazır bulunan incilci Yuhanna, anlatıyı şu sözlerle aktarıyor;

"İsa bu ilk belirtiyi Celile'nin Kana kentinde gösterdi ve yüceliğini açıkladı. Öğrencileri O'na iman ettiler".

Bütün bu şeyler, Meryem'in şefaati ile oldu. Bunun için hıristiyanlar Meryem Ana'ya "bütün lûtufların anası" ünvanıyla hitap eder oldular.

Bütün Lûtufların Aracısı

Meryem Ana, Kana'daki düğün şöleni sırasında yardıma koştuğu gibi, bizler için lûtuf aracı olmaktadır.

Onun sayesinde isteklerimiz ve dualarımız dinlenir hale gelmektedir. Onun saf aracılığıyla tanrısal lûtuflar kabul edilmeye lâyık oluyorlar.

"Meryem'in evrensel aracılığı" diye çağrılan dogma buradan kaynaklanıyor. Bu dogma, Kilise tarafından henüz ilân edilmedi. Fakat inanlılar asırlardan beri ona inanırlar.

Dante bu olguyu şiirsel biçimde tanımladı ve "İlâhi Komedya"sında açıkladı. Olağanüstü güzellikteki Cennetin Otuzuncu şarkısında, Bakire Ana'ya övgüler yükselttiği ilahisinde, İtalyan şairi şu üçlüğü kaleme aldı:

Kadın, öyle büyük ve değerlisin ki
Lûtuf dileyen ve sana koşmayan herkes
kanatsız uçmak isteyen birine benzer.

Şair lûtufların, sadece Meryem Ana tarafından istenince, İsa tarafından yerine getirileceğini ve her zaman O'nun aracılığıyla istenmesi gerektiğini anlatmak istiyordu.

Meryem Ana, inanlıların isteklerini yerine ulaştıran kanattır. Meryemsel kanatlardan yoksun istekler ise dünya üzerinde kalır. Göksel lûtuflar, yeryüzüne inmek için, göksel tesellici olan Meryem Ana'nın kanatlarına gereksinim duyarlar.

Meryem "aracı"dır. Yani İsa ve inanlılar arasına girerek, aracılık üstlenmektedir. Aynen Kana'da, Oğul ve sofra başkanı arasında oy-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

nadığı rol gibi.

Hayatımız, İsa ve Meryem'in de bizimle birlikte davet edildikleri bir ziyafet sofrası gibidir. İsa mucizeler yapandır, Meryem ise onları istemeye hazır olandır. Onlarsız, ziyafet soframız, yani yaşantımız zavallı, renksiz ve hüzün verici olur. En saf ve en yüce sevinçlerden de yoksun kalırdı. Oysa onlarla yaşantımız mutlu ve huzurlu olur. Sadece İsa'nın bağışta bulunabileceği ve sadece Meryem'in bizler için dileyebileceği lûtuflarla hayatımız mükemmel hale gelebilir.

Oğlunun Sadık Takipçisi

Kana'daki düğünden sonra, uzun bir süre incilciler Meryem'den söz etmiyorlar. Sanki, İsa kamu hizmetine girdiğinde, Meryem yaşamından aniden çıkmıştır. Tek başına, yapayalnız ve özlemle yanıp tutuşarak, Nasıra'daki evine dönmüş olabilir mi?

Anne, Oğul'u toplumsal görevinde sonuna dek kendi tarzında izledi. Alçakgönüllülükle, kibarca ve ölçü içinde, kendini açığa çıkartmadan, İsa'nın oluşturduğu olaylara kendisini karıştırtmadan, onun söylevlerinin içeriğine kendisini sokmadan izledi.

Büyük bir olasılıkla O'nu Kudüs'e dek takip etti. Seyyar satıcıları mabetin avlusundan dışarı kovalarken gördü. Şöyle dediğini işitti: "Babamın evini pazar yerine dönüştürmeyin!".

Böylece Baba'sının Tanrı olduğu ve gerçek evinin Nasıra'daki ev değil, mabet olduğu onaylanmış oluyordu.

Celile'de de onu izledi ve tekrar Kana'ya gitti. Orada İsa, Roma İmparatorluğu görevlilerinden birinin oğlunu uzaktan iyileştirmek suretiyle ikinci mucize gerçekleştirdi. Bundan sonra mucizeler ardı sıra gelmeye başladı. Kafarnaum'da, İsa içine kötü ruhlar girmiş bir lanetliyi iyileştirdi. Petrus'un kaynanasını yüksek ateş illetinden kurtarıp şifaya kavuşturdu. Yolu üzerinde bulunan kötü ruhlar bile, "Sen Tarı'nın Oğlusun!" deyip önünde secde kılıyorlardı. Genezaret gölünde ilk balık mucizesini yerine getirdi. Bir cüzzamlıya şifa verdi. Bir felçliyi sağlığına kavuşturdu.

Halk onun peşinden gidiyordu. Kalabalık insan yığınının arasında sessiz ve dindar kadınların yoldaşlığındaki Meryem'de yürüyordu.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Meryem, İsa'nın dağdaki söylevini işitti.

"Ne mutlu ruhta yoksul olanlara! Çünkü göklerin hükümramlığı onlarındır."

Ve Meryem ruhta yoksuldu. Yani alçakgönüllü ve itaatkardı.

"Ne mutlu yumuşak huylu olanlara! Çünkü onlar yeri miras alacaklar."

Meryem uysal ve dindardı.

"Ne mutlu doğruluğa acıkıp susayanlara! Çünkü onlar doyurulacaklar."

Meryem adalete acıkmış ve susamıştı.

"Ne mutlu başkasının acısına ortak olanlara! Çünkü onlar acılarında destek bulacaklar." Ve Meryem merhametliydi.

"Ne mutlu barışçılara! Çünkü onlara Tanrı çocukları denecek."

Ve Meryem barışçıydı.

Dağdaki Söylev, Tanrı'nın Krallığının temel öğretilerini içeren bir program idi. İsa, doğaüstü Sevgi'nin kanununu ilân etti.

"Düşmanlarınızı sevin. Size baskı yapanlar için dua edin. Öyle ki, Göklerdeki Babanız'ın oğulları olasınız. Çünkü O güneşini hem kötülerin hem iyilerin üzerine doğdurur. Yağmurunu hem doğruların hem eğrilerin üzerine yağdırır. Çünkü eğer yalnız sizi sevenleri severseniz ne kaşılık bulursunuz?".

"Güneşi iyilerin ve kötülerin üzerine doğuran, adillerin ve adaletsizlerin üzerine yağmuru yağdıran, Göklerdeki Baba'nın yaptığı gibi herkesi sevin".

Meryem, bütün bu şeyleri önceden biliyordu. Ama bunların, İsa tarafından yüksek sesle tekrarlanması onu mutlu ediyordu. Yanındaki yol arkadaşlarına söylenenleri yorumluyordu.

"Birine yardım elini uzatırken, sol elin sağ elinin ne yaptığını bilmesin. Yardımını gizlice yap. Gizlilikte gören Baban da sana yaraşanı verecektir."

"Ve dua ederken iç odana çekil, kapını ört, gizlide olan Baba'ya dua et. Gizlide gören Baban da sana yaraşanı verecektir."

"Oruç tutarken kendine çeki düzen ver, yüzünü yıka."

"Yargılamayın. Neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de, kendi gözündeki merteği görmezsin."

Kalabalık, İsa'nın sözlerini ilgiyle dinliyor ve takdir ediyordu.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

İsa, söylevini şu sözlerle noktaladı; "Sözlerimi işitip de uygulamayan herkes konutunu kum üstünde kuran aklı kıt adama benzer. Yağmur boşandı, seller bastı, yeller esti. O konuta saldırdılar. Konut yıkıldı; hem de yıkımı korkunç oldu."

"Babamın İsteğini her kim yaparsa..."

Meryem İsa'nın sözlerini sadece dinlemiyordu. Her an, onları uyguluyordu. İncilci Matta şu olayı anlatıyor:

"İsa toplulukla konuşurken annesiyle kadeşleri dışarıda bekliyor, kendisiyle görüşmek istiyolardı. Birisi ona bilgi iletti: "Bak, annenle kadeşlerin dışarıda bekliyor, seninle görüşmek istiyorlar." İsa onu, "Annem kimdir, kadeşlerim kimlerdir?" diyerek yanıtladı. Sonra elini öğrencilerine doğru uzatarak sözünü sürdürdü: "İşte annemle kardeşlerim! Çünkü göklerdeki Babam'ın istemini kim uygularsa kadeşim, kız kardeşim, annem odur."

Bu kelimeler, İsa'nın Annesine karşı en güzel övgüsüdür. O, Annesinin Tanrı'nın isteğini ilk yapan kişi olduğunu biliyordu. Demek ki gerçekten, onun Annesi olmaya lâyıktı Meryem.

Bu arada anımsamak zorunda olduğumuz bir konu daha var. O da şu ki İbrani dilinde kardeşlerde, kuzenlerde aynı sözcükle belirtilmektedirler. Bazı memleketlerde de, birinci dereceden kuzenler için "kardeş" terimi kullanılmaktadır. Tarih boyunca, İncillerde "İsa'nın kardeşleri" ismini okuyan ve bu nedenle Meryem Ana'nın başka çocukları olduğunu düşünen kişiler ortaya çıkmıştır. Bu doğru değildir. Söz konusu "kardeşler", İsa'nın kuzenlerinden başkası değildiler.

Yine de İsa bu kelimelerle, insanlar arasında ruhsal kardeşlik oluşturmak istiyordu. İnsanların sadece aynı aileye, kabileye veya ırka, ya da aynı ulusa ait oldukları için kendilerini birleşmiş ve kardeşleşmiş olarak duyumsamalarını istemiyordu. O tabii bağlantıları aşmak ve onların yerini ruhsal bağlantılarla doldurmak için yeryüzüne gelmişti.

Tanrı'yı tek ve biricik Baba'ları olarak kabul ederek, tüm insanlık tek bir aile olmalıydı. Sadece göklerdeki Baba'nın isteğini yerine getiren, kendisine, Tanrı'nın oğlu ve İsa'nın kardeşi diyebilirdi.

Göksel kurtuluş olgusunun özünde, aynı kanı taşımanın hiçbir değeri yoktu. Tanrı'nın isteğini yapan Meryem'in oğlu İsa'nın taraf-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

tarlarını kenetleyecek olan kan bağı değil, imandır.

Müjdeleme olayındaki sözcükleri anımsayalım;

"Ben Rabbin hizmetkârıyım. Senin söylediğin gibi olsun". O, kan hısımlığından önce, oğul ile, inançta ve Tanrı'nın isteğini yerine getirmekte kenetlenmişti.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

MERYEM EŞ-KURTARICI

Acının Kılıcı

Dinsel söylevlerle, mucizelerle dopdolu yaşanan, zahmetli günlerden sonra, İsa'nın Kudüs'e girişiyle, şan ve şeref günleri geldi.

Kente yaklaştıklarında, Havariler İsa'ya bir sıpa götürdüler.

"Eşekle yavrusunu getirdiler, üzerine giysilerini koydular, İsa'yı izleyen topluluğun çoğu giysilerini yola serdi. Bazıları da ağaçlardan dallar kesip yola serdiler. İsa'yla birlikte yürüyen topluluk şöyle bağırıyordu:

"Osanna Davut'un Oğluna! Rabbin adıyla gelen kutludur. En yücelerde Osanna!"

İsa Kudüs'e girince tüm kent sarsıldı. Kentte herkes aynı soruyu soruyordu: Kim bu? Topluluklar da şu yanıtı veriyordu: Bu peygamber İsa'dır. Celile'nin Nasıra kentinden."

Anne, "bizi kurtar!" manasına gelen "Osanna" diye bağrıldığını büyük bir sevinçle işitmiş olacaktı. Yengiyle gelenlere yöneltilen, dönemin yaygın bir hitap şekliydi. Ama insanlığı kurtarmak için, İsa'nın kendisini feda edeceğini biliyordu.

Yüreğini bir kılıcın deleceğine dair kehanette bulunan yaşlı Şimon'un sözlerini çok iyi anımsıyordu. Kalabalık insan yığınından oğluna yöneltilen sevinç haykırışlarını duyduğunda dahi bu kılıç kibirlenmesini önlüyordu.

"Sana süt veren göğüslere ne mutlu!". O göğüsler ebediyete dek incinmişlerdir. Gelecekte olacak elem dolu olayları önceden sezinlemenin ızdırabını uyandırmayacak sevinç yoktur.

"Osanna!" günlerinden sonra, "Onu haça ger!" günleri geldiler.

İsa, havarilerinden birinin ihanetine uğramıştı. Getsemani diye bilinen zeytinlikte, Yaşlılar Kurulunun muhafızlarınca tutuklanmıştı. Bir haydut gibi elleri bağlı bir halde Meclis'in huzuruna çıkarıldı. Kutsal şeylere hakaretle suçlandı. Aşağılayıcı bir ölüme mahkûm edildi.

Havarilerinin tümünce terkedildi. Petrus bile onu inkar etti. Ölüme mahkûm edilebilmesi için, Roma valisi olan Pilatus'un huzuruna sürüklendi. Pilatus onu Hirodes'e gönderdi. Hirodes de beyazdan bir tunik kuşandırarak onu tekrardan Pilatus'a geri yolladı.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Çaresiz bir çıkmazda bırakılan Pilatus, insafsız bir değiş tokuş önerisinde bulundu.

Pilatus, Paskalya günlerinde, ölüme mahkûm bir tutukluyu serbest bırakarak lûtufta bulunuyordu. O sene, ölüm cezasına çarptırılmış iki tutuklu vardı. Asi ve acımasız bir katil olan Barabas adındaki haydut ve Mesih diye de bilinen, İsa.

Pilatus hangisinin kurtulacağını halkın seçmesini istiyordu. Başrahipler, Valinin Barabas'ı salıvermesi için topluluğu kışkırttılar. Topluluk bağırıyordu:

"İsa'yı ortadan kaldır! Bize Barabas'ı salıver!

"O halde Mesih diye de tanınan İsa'yı ne yapacağım?" diye sordu Pilatus.

"Haça gerilsin! Haça ger!" halkın yanıtı bu oldu.

Pilatus su dolu bir testi ve küçük bir küvet getirtti. Ellerini yıkayarak şöyle seslendi:

"Bu doğru adamın kanından masumum".

Ve doğru adam, *Praetorium'a* sevkedildi. Alay ve hakaretlere maruz kaldı. Hırpalandı, tokatlandı, üstü başı tükürüklerle sıvandı. Başına dikenden bir taç geçirildi, kırbaçlandı. Sonra, tahtadan yapılmış ağır bir haç taşıttırıldı. Yolun her iki yakasında sıralanmış, ona hakaret eden kalabalık insan yığınının ortasından geçirilerek Golgota tepesine götürüldü.

İsa Haç Yolunda

Meryem, adımı adımına tepenin zirvesine değin, acılı Oğulu izledi. Son nefesini vereceği haçın ayaklarının dibinde kaldı. Elemini paylaştı.

Onunla birlikte, Meryem ismini taşıyan başka kadınlar da vardı. Birincisi, İsa tarafından iyileştirilmiş ve ona hep minnettar ve sadık kalmış, Mecdelli denilen Meryem'di. Kleofa'nın Meryem'i diye bilinen bir başka Meryem ve belki de İsa tarafından diriltilmiş Lazar'ın kızkardeşi Beytanya'lı Meryem de İsa'nın annesine eşlik ediyorlardı.

Yuhanna hariç, İsa'nın erkek öğrencileri korkuyla dağıldıklarında, ağlamayan, sızlamayan, yürekli, cesur bu kadınlar darağacı yolunda İsa'yı takip ettiler.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Luka, İsa'nın darağacı yolunda giderken, feryatlar yükselterek önüne serilen, Kudüs'den gelmiş başka kadınlarında olduğunu söylüyor. İsa onlara şöyle seslendi:

"Ey Kudüs kızları, benim için gözyaşı dökmeyin. Kendiniz için ve çocuklarınız için gözyaşı dökün. Çünkü kısırlara, hiç çocuk doğurmamış döl yataklarına, hiç süt emzirmemiş memelere ne mutlu! diyecekleri günler geliyor".

Tabii bu sözler, Kurtarıcı'yı doğurduğu için bütün nesillerce mutlu diye çağrılan Meryem Ana'ya göndermede bulunmuyorlardı. O, Oğlun elem çekişinin verimli olacağının bilincindeydi. Bu nedenle kendi ruhunun tüm sevinçsel taşkınlığıyla, yaralı ve sevgi dolu yüreğinin bütün çarpışıyla eleme katılıyordu.

Golgota tepesine giden yolda, Kirene'li Simun, zayıf ve güçsüz düşmüş İsa'nın ağır haçını sırtlıyordu. Meryem, bir annenin gösterebileceği en engin minnettarlıkla şefkatle ona bakıyordu.

Bir kafatasını andırırcasına soğuk ve çıplak Golgota'nın zirvesi. Tek parça halinde dokunmuş İsa'nın tuniği, üzerinden kabaca çıkarılıp alınır. İsa haçın tahtaları üzerine uzanır. Çivileri ellere ve ayaklara sokan çekiç darbelerinin çıkardığı sesler yankılanmaktadır. Meryem Ana'nın elleri ve ayakları da, çivilerin üzerine indirilen o darbelerin verdiği acıyı hissediyordu.

Haç havaya kaldırılarak toprağa çakılır. Asılı kalan Masum'un vücudu kan damlalarıyla sırılsıklam olur. Meryem Ana'nın ruhunu da kan damlaları ıslatır. İsa önceden şöyle seslenmişti: "Yükseltileceğim zaman, bütün dünyayı kendime doğru çekeceğim.".

Bütün İnsanların Annesi

İsa şimdi, Golgota tepesinde ölmek üzeredir. Meryem Ana ise, haçın altında sınırsız bir acıyla, sınırsız bir merhametle, sınırsız bir inançla Oğulu dikkatle gözlemektedir.

Todi'li İacopone adındaki bir hıristiyan şairi, Meryem Ana'nın haçın dibindeki sızlanışını şu mısralarla düşümledi:

Ak ve al renkli Oğul
Benzeri olmayan oğul.
Ey ak ve sarışın Oğul
Sevecen yüzlü oğul.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Oğul, neden dünya
seni küçümsedi.
Oğul, neden böylesi
hor gördü?
Tatlı ve hoş Oğul
Acı veren oğul,
Kötü muamele gören
Halkın vurduğu oğul.

İncil'ciler Meryem Ana'nın ve Golgota'da onun yanıbaşında yer alan Yuhanna'nın hiçbir deyişine yer vermemektedirler.

Haçın üzerinden İsa'nın kendisi Annesi'yle ve Yuhanna'yla konuşur. Bu olağanüstü olayı Yuhanna şöyle anlatıyor:

"İsa'nın haçı yanında annesi, annesinin kız kardeşi, Kleofa'nın karısı Meryem ve Mecdelli Meryem duruyorlardı. İsa annesiyle sevdiği öğrencisinin orada durduğunu görünce annesine: Ey Kadın, işte oğlun! dedi. Ardından öğrenciye: İşte annen! dedi. O andan sonra bu öğrenci İsa'nın annesini kendi evine aldı."

Golgota'da öğrencilerin tek temsilcisi, İsa'nın en sevdiği Yuhanna idi. Diğerleri uzaklaşmış, herbiri bir köşeye dağılmış, dehşete düşmüşlerdi. İsa, onların hepsini annesinin sevgisine emanet ediyordu. Böylece Meryem Ana, Golgota tepesinde haçın altında, Tanrı'nın Annesi ve İsa'nın Annesi konumuna yükseltildildi. Sonra bütün inanlıların hatta bütün insanlığın Annesi olarak ilan edildi. İsa ona, haçın tepesinden:

"Kadın, işte senin Oğlun!" diyordu. Ve Yuhanna'ya:

" İşte senin Annen."

O, Göğe yükselmek üzereydi. Şakirtlerini, yalnız, dağılmış, gizlenmiş ve korkuya yenilmiş bir halde terkedemezdi. Dünyayı göksel bir varlıktan yoksun bırakamazdı. Bu sebeble kendisine inananları ve tüm dünyayı, onları tekrardan birleştirecek, cesaretlendirecek, yüreklendirecek ve onlara rehberlik edecek olan Annesine emanet ediyordu. Meryem ki, O'nunla beraber ızdırap çekerek, O'nunla birlikte dua ederek, Yüce Baba'nın isteğini O'nunla birlikte yerine getirdi.

Son Acısı

Sanatsal bir kompozisyonda 'Meryem ve Oğul' merhamet anla-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

mına gelen "Pietà" adını alır. Bu resim haçtan indirildikten sonra ölmüş Oğulun cesedini dizlerinin üstüne almış olan Meryem Ana'yı temsil etmektedir.

Sahne, Meryem'in yaşamındaki en acılı, dayanılmaz anlardan birini saptamaktadır. Meryem Ana, kucağında yaşamı değil, ölümü kucaklamaktadır.

Nikodimos, İsa'nın naaşını gömme işlemi için vücuduna dökülecek çeşitli kokular getirdi. İsa'nın naaşı, İbrani gömme adetlerine uygun olarak kullanılan, "sindone" adı verilen, ikiye katlanmış bir çarşaftan ibaret olan bir kefenle örtüldü. Arimatea'lı Yusuf'un, Golgota tepesi yakınlarında mezar olarak kullanılmak üzere kazdırıp hazırlattığı bir mağarası vardı. Güzel kokularla yıkanmış İsa'nın cesedi o mağaraya konuldu. Mağaranın girişine yuvarlanan ağır bir taşla kabir kapatıldı.

Tüm bu işlemler süresince yiğit, yürekli ve yorgunluk nedir bilmeyen Meryem'lerle beraber öz Oğlunun cesedine doğru eğilmiş acılı Meryem Ana hazır bulunuyordu.

Sonra, Cuma gecesinde yorgunluktan ve maruz kalınan ızdıraplardan bitkin ve dermansız düşen kadınlar topluluğu Kudüs'e geri döndüler. Onlarla gidenlerin arasında haçın üstünden İsa'nın kendisine Anne'sini emanet ettiği genç Yuhanna da bulunuyordu.

Diriliş Sevinci

Üç gün geçtikten sonra, Pazar sabahı kadınlar topluluğu Mecdelli Meryem'in isteğiyle, güzel kokular yüklenerek İsa'nın cesedini daha iyi yerleştirmek için kabre geri döndü. Mağaranın ağzındaki ağır taşı yerinden kımıldatamayacaklarından endişe ediyorlardı. Mecdel'li Meryem mezarın ağzındaki taşın yuvarlandığını ve kabrin açılmış olduğunu görünce şaşkınlık içinde kaldı ve haykırdı:

"Efendimizin cesedini çaldılar." Gerçekten de mezar boştu. Kabrin sağ yanında oturmuş, İsa olmadığı belli olan, beyazlar giyinmiş bir genç vardı. Onlara şöyle dedi:

"Telaşa kapılmayın. Siz haça gerilen Nasıra'lı İsa'yı arıyorsunuz. Artık burada değil, dirildi."

Bu Meryem Ana için beklenmedik bir olay değildi. O her şeyi önceden biliyordu. Sonradan Mecdel'li Meryem'e, Emmaus yolu üstünde iki şakirde, akşam yemeğinde havarilerine ve nihayet

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Tiberya gölü kıyısında halka göründüğü gibi, ölüler arasından dirilir dirilmez Oğul'un O'na göründüğü düşünülmektedir.

Kırk gün sonra, Zeytinlik Tepesinde, bu defa acılı geçmeyen son vedalaşma gerçekleşti. İncilcilerden Matta ve Luka olayı şöyle anlatıyorlar; "Onları dışarı Beytanya'ya götürdü ve ellerini havaya kaldırarak onları takdis etti. Onları kutsadığı esnada onlardan koptu ve göğe doğru yükselmeye başladı."

Meryem Ana, diğer kadınların arasında ışık ve sevinçle dopdolu, yukarılara bakan gözleriyle Peder'in ebedi görkemine geri dönmekte olan, Oğul'un yükselişini izliyordu. İncilciler Matta ve Luka anlatılarını şu satırlarla devam ettiriyorlar;

"Ona şükredip tapındılar ve büyük sevinç içinde Kudüs'e döndüler."

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

KİLİSENİN ANNESİ

Pentekost Bayramı

İsa yeryüzünü terk etmişti. Fakat Kilise'yi oluşturacak olan öğrencileri ve Annesiyle beraber dünyada kalmayı sürdürüyordu. Kilise, insanların kendi hür irade ve istekleriyle oluşturulmuş, çok sayıdaki beşeri kurumlardan biri değildir. Kilise, Efkaristiya'da yaşayan ve var olan, İsa'nın mistik vücududur.

İsa, sevdiklerinden ayrılmadan önce şöyle söylemişti: "Tüm günler boyunca, çağın sonuna dek sizlerle beraberim."

Bu nedenle İsa'nın Annesi olan Meryem Ana, Kilise'nin de Annesi oldu. İsa'nın göğe yükseltilişinden sonra, Kudüs'de Meryem'le toplanan İsa'nın öğrencileri ve arkadaşları ilk kiliseyi oluşturdular. Aralarında bulunan Meryem sanki onların da annesiydi.

İsa inançlarını güçlendirmek için, üzerlerine Kutsal Ruh'u yollayacağına dair öğrencilerine söz vermişti.

Bu söz Havarilerin İşleri kitabında anlatıldığı gibi İsrail'lilerin Paskalya'dan elli gün sonra kutladıkları şükran bayramında, Pentekost Bayramı gününde gerçekleşti.

Havarilerle birlikte Meryem Ana, akşam yemeklerinin birlikte yenildiği evde bulunuyordu. Ansızın gökyüzünden gelen çok güçlü bir gürleme işitildi. Ardından fırtınayı andıran şiddetli bir rüzgar bütün evi doldurdu. Bu olay Havarilerin İşleri adlı kitapta şöyle anlatılır;

"Aynı anda üzerlerine konan ateşten diller gördüler. Hepsi Kutsal Ruh'la doldular."

Kutsal Ruh'un etkisi hemen belli oldu. Pentekost Bayramı her ulustan gelen, dünyanın değişik ülkelerinde yaşayan ve dolayısıyla farklı lisanlar konuşan İsrail'lileri Kudüs'e sürüklemişti. Havariler Kutsal Ruh'la doldukları an konuşmaya başladılar. Hepsi söylenenleri kendi dillerinde işittiler. Bu olağanüstü bir mucizeydi. Birçok kişi buna hayret etti. Havari Petrus şöyle söylemeye başladı:

"Peygamber Yoel'in daha önceden bildirdiği sözler gerçekleşiyor. Ben Ruhumu her insanın üzerine akıtacağım. Oğullarınız ve kızlarınız Rabbin gününü müjdeleyecekler."

Pentekost Bayramı günü büyük bir gündü, çünkü o gün Kilise,

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Kutsal Ruh'un etkisiyle ve Meryem'in himayesinin altında dünyaya doğuyordu. Birkaç asırdan sonra Efes Konsili görkemli bir şekilde Meryem'i Tanrı'nın Annesi olarak ve II. Vatikan Konsili Kilise'nin Annesi olarak ilan edeceklerdi.

Meryem'in Yaşamının Son Yılları

Pentekost Bayramından sonra Meryem Ana ile ilgili elimizde hiç bir bilgi yoktur. Dünyevi yaşamının son senelerini nerede yaşadı? Kiminle kaldı? Ne yaptı? Meryem, kesinlikle Oğlunun kendisini emanet ettiği Havari Yuhanna ile beraber yaşamıştı. Yuhanna, Zebede ve Salome'nin oğluydu. Yakup ile birlikte Genezaret Gölünde balıkçılık yapıyordu. Fakat Kudüs'de de bir evi vardı. Bu evde, Kutsal Ruh tarafından desteklenen ilk Hıristiyan topluluğu Meryem'le beraber oluşturuldu.

Bu nedenle Meryem Ana'nın, haç üstünde, İsa'nın emanet ettiği Yuhanna'nın Kudüs'deki evinde kaldığı düşünülmektedirler.

Dünyevi aileyi birleşik ve uyumlu halde koruyan annedir. Havarileri biraraya getirip kenetleyen, öğrencilerini teselli eden, ilk Hıristiyan ailesini birarada tutan da Meryem'dir.

Yuhanna, Efes'teki ilk Hıristiyan cemaatini yönettiği için, Meryem de Efes'te Havari Yuhanna'nin evinde oturdu. Günümüzde de Efes yakınlarında, Panağiya Kapulu diye anılan bir yörede, Meryem Ana'nın oturduğu ev görülebilmektedir. Meryem orada dua içinde hayatının sonunu beklemişti. Ama bu döneme ilişkin tarihsel ve belgelenmiş hiç bir kesin bilgiye sahip değiliz. Tarihsel süreçte beliren bu boşluklar olağanüstü güzellikteki efsanelerle doldurulmuştur. İşte bu efsanelerden biri: Cebrail'in elinde saflığın simgesi olan bir zambak ile Meryem'e İsa'nın annesi olacağını müjdelemişti. Hayatının son devresinde Cebrail bu kez elinde bir palmiye tutarak, ona inanç zaferinin ödülünü kazandığını müjdelemişti. Palmiye, yenginin simgesiydi ve şehitlere veriliyordu. Meryem Ana da katlandığı fedakârlıklarla inanç yengisini elde etmişti.

Meryem'in Göğe Yükselişi

Meryem Ana hayatının hedefine ulaşıyordu. Ölüm karşısında da yengi kazanmıştı. Daha doğrusu Meryem'in hayatının sonu ölüm

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

değildi. Bozulmaya uğramaksızın onu dünyevi hayattan göksel yaşama alan tatlı ve kısa bir uykuydu. O el değmemiş, lekesizdi. Annesinin rahmine ilk düştüğü zaman günahsızdı. Dolayısıyla günahın sonucu olan ölümü tatmış olamazdı.

O, çiçeklerle bezenmiş bir yatağı andıran mezarından göğe yükseltildi. Lekesiz, el değmemiş ruhu ve saf, tertemiz vücuduyla yeryüzünden göğe yükseldi.

Dante, Bakire Meryem'in "iki süs atkısı" halinde, İsa gibi hem ruh ve hem de beden olarak cennette bulunduğunu söylüyor. Oysa ölülerin bedenen kıyam edecekleri muhakeme gününe değin, cennette sadece ruhlarıyla hazır bulunduklarını söylüyor.

Meryem'in ruhuyla ve bedeniyle göğe, Oğlu'nun tahtına alınmasında havarilerin de hazır bulundukları anlatılmaktadır. Sadece Havari Tomas ufak bir gecikmeyle onlara katılmıştı. Kendi gözleriyle görmediği ve kendi elleriyle dokunmadığı takdirde Mesih'in dirilişine inanmayacağını söylemişti. Hoşgörülü Anne, kendi göğe alınmasının bir kanıtı olarak "kuşağını" aşağıya doğru atmıştı.

Göğe alınmış Meryem Ana'ya, çok sayıda kiliseler ithaf edilmiştir. Bir çok kız çocuğu da (göğe alınmış anlamına gelen) "Assunta" adıyla vaftiz edilmişlerdir.

Meryem Ana'nın Göğe Alınması bayramı, yaz mevsiminin ortasında 15 Ağustos günü olarak ilan edildi.

Dante gibi şairler göğe alınmış Meryem Ana'yı övüp yücelttiler. Mimarlar O'nun onuruna muhteşem kiliseler inşa ettiler. Heykeltraşlar ve ressamlar onu çiçeklerle bezenmiş bir kabristandan çıkarken ve övgüler düzen melekler arasında uçarken hayal edip eserlerine yansıttılar. Kilise, 1950'de, Meryem Ana'nın ruhuyla ve bedeniyle Göğe Alınmış olduğunu ilan etti.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

GÜZEL SANATLARDA MERYEM ANA

Güzel Sanatlarda En Fazla Yüceltilen Kişi

Önceki bölümlerdeki konular güzel sanatların tarihindede onaylandı. İsa'dan sonra en çok yüceltilen kişi Nasıra'lı Meryem oldu. Güzel sanatların farklı dallarında Meryem Ana yeralmıştır. Sanat galerilerinden ve müzelerden Meryem Ana'yı gösteren eserler çekilirse sanat salonları hemen hemen boşalır ve sessizliğe gömülür.

Katolik Kiliselerinde İsa'nın Anne'sinin resimleri, İsa'nın resimlerinden sonra ilk sırada yer alırlar. Bu resimler, Meryem'in varlığını, şefkatini ve Tanrı'ya yalvarışını anımsatmaktadır.

Protestan Kiliselerinin soğuk ortamını bilen bir yazar şu sözleri söylemekte; "Orada, sadece bir annenin verebileceği betimlenemeyen, fakat duyumsanabilen o sıcaklık yoktur."

Bir zamanlar Meryem Ana kentlerin kapılarının üzerinde, kamuya ait binalarda, hastanelerde, okullarda da resmedilmiyordu. Tapınmanın daha kişisel ve özel bir konuma indirgendiği günümüzde, Meryem'in tasvirinin bulunmadığı bir hıristiyan evi yoktur. Fakat Meryem'in hangi tasviri asıldır? Hangi karakterlerle birlikte resmedilmiştir? Hangi yüklemler yapılmıştır?

Meryem Ana'nın görüntüsü asla genel değildir. Onun sureti pagan tanrıçalarının ya da tarihteki herhangi bir kraliçenin şekli gibi güzel, hoş, sevimli bir kadının resmi değildir. Meryem Ana, hep yardıma çağrılan, dua edilen veya özel bir anda ve özel bir neden için yakarılan kadının görüntüsü olarak resmediliyordu.

Eski Sanatlarda

Yer altı kiliselerinde (Katakomblarda) yaşayan ilk Hıristiyanlar, baskı altında tutuldukları anlarda, O'nu nasıl düşünebiliyorlardı? İlk Şehitler O'nda ne görüyorlardı? O, pagan toplumu tarafından mahkûm edilenlerin ve katledilenlerin, dünyanın öksüzleri olarak kendisinden yardım dileyenlerin Annesiydi.

İlk Hristiyanlar, Priscilla Katakomb'undaki gibi, Meryem'i, zayıf ve korumasız çocuk İsa'nın vücudu üzerine eğilmiş bir kadın olarak resmettiler. Çünkü onlar da çocuk İsa gibi zayıf ve savunma-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

sızdılar.

Kostantin'in buyruğundan sonra, Hıristiyanlar yer altında yaşamaktan kurtuldular. Yeryüzüne ve gün ışığına çıktıktan sonra tepelik yerlerde özgürce Kiliseler ve bazilikalar inşa ettiler. Bu kiliselerde Meryem Ana, korumasız bir çocuk olan İsa'yla değil, Evren'in Kralı konumundaki İsa'yla resmedildi.

Santa Maria Maggiore Bazilikasında, İsa'nın Annesi bir kraliçe görüntüsü altında belirdi. Göksel gücün anlaşıldığı bizans sanatında, O, görkemli ve sert görüntüsünü korudu. Azizler, bir soylular meclisi oluştururken, melekler de Meryem'in haşmetini korumak için tahtının kenarlarına tünemekteydiler. XI. yüzyılın başlarında Aziz Bernardo'nun zamanlarında ise Cebrail tarafından "Müjdelenmiş Bakire" olarak resmediliyordu.

Ortaçağda Meryem

Feodal toplum yapısı, yerini birleşik toplum yapısına bıraktı. Meryem Ana'ya beslenen dindarlık kesintiye uğramadı ama nitelik değiştirdi. Özgür toplumlarda, zenaatkârlardan ve küçük tüccarlardan oluşan halk, Meryem Ana'yı koruyucusu ve savunucusu görüyordu. Bu nedenle Meryem'e, yeni kurumları korumak ve savunmak üzere çağrıda bulunulurlardı. O'nun görüntüsü kentlerin kapılarında, kamuya ait saraylarda, değişik sanat yapıtlarının bayraklarında, O'na övgü ilâhileri söyleyen değişik dinsel tarikatların sancaklarında görünürdü. Korunmaya ve yardıma muhtaçlar O'nun koruyuculuğu altında toplanıyordu. Göksel çabalarla, kentleri koruyan "Merhametin Madonna'ları" ortaya çıktı.

Özgür toplumlarda, en şanslı aileler, diğer kesimlere üstün geldiler. Ailelerine şapellerle donatılmış olağanüstü saraylar inşa ettirdikleri zamanda Meryem Ana, bir kez daha karakter ve görünüş değiştirdi.

Filippo Lippi, Botticelli veya Ghirlandio gibi ressamların usta fırça darbelerinde veya Desiderio de Setignano, Mino da Fiesole gibi dahi yontucuların yontularında, Meryem Ana "Lûtufların Bayanı" görünüşüne kavuştu.

Rönesans Döneminde

Humanizm, yani salt insani kabiliyetlerle beslenen aşırı güven,

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

dinsel değerleri krize sürükledi. Büyük siyasal güçlerle karşılaşan Kilise, kopuşlara ve başkaldırmalara tanık oldu.

Reform'a karşı uğraşan Trento Konsili, Ignazio di Loyola, Carlo Borromoe, San Filippo Neri, Camillo de Lellis gibi büyük Azizlerin, tuttukları, hayırsever etkinlikleri yardımıyla Kilise'yi aydınlatmayı sürdürdüler. Bu görkemli dönem, "Göğe Alınmış Meryem Ana" görüntüsü ile ifade buldu.

"Meryem'in Göğe Alınmasının" ilk tasvirleri çok daha önce Donatello, Nanni di Banco, Angelico ve Filippo Lippi gibi ressamların eserlerinde bulunuyordu.

VI. yüzyılda Tiziano, Correggio ve sonradan Tiepolo'nun görkemli resimlerinde şahane bir şekilde Göğe Alınmış Meryem'i resmettiler. Böylece "Barok stili" denen resim türünde Meryem Ana, imanın zaferini kutluyordu.

Çağdaş Dönemde

1858 senesinde Meryem Ana, Bernadet adlı küçük bir kız çocuğuna kendisini şu sözlerle takdim etti: "Ben Lekesiz Bakireyim."

Sanat da bu sözlerden Lekesiz Meryem görünüşünü yarattı. Ayaklarının altında yatmış çorak bir ay parçası ve kötülüğe çağıran yılanın başını topuğuyla ezen, oniki yıldızlı bir taçla, bembeyaz ve göksel bir giysiyle kuşanmış, yüzü tül peçe ile örtülmüş bir bayan olarak resmedildi.

Meryem Ana'yı tasvir eden, birbirine benzeyen "sanat eserleri" görmedik. Nasıra'lı Meryem'in farklı karakter ve meziyetlerini yansıtan çok sayıda tasvirlerini gördük.

Meryem'i, İsa'nın Annesi, Hıristiyanların Yardımcısı, Göğün Kraliçesi, Tanrı'nın Kulu, Melek tarafından Müjdelenmiş, Günahkârların Savunucusu, Düşkünlerin Yardımcısı, Göğe Alınmış, Kederli ve Lekesiz olarak gördük. Çünkü, daha önce de ifade ettiğimiz gibi; "Sanat, halkın duygularını ve iman gerçeklerini duyarlı biçimde dile getirmiyorsa, sanat olamaz."

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

MERYEM ANA VE KADIN

Meryem Ana bir kadındır. Ama hiçbir kadın Meryem Ana gibi olamaz. Çünkü başlangıçtan bugüne değin sadece Nasıra'lı Meryem, Tanrı tarafından seçilmiş, üstün meziyetlerle donatılarak seçkin ve imtiyazlı kılınmıştı.

Meziyetlerinin birincisi ve en üstünü Lekesiz olmasıydı. Meryem, annesinin rahmine ilk düştüğü andan beri, asli günahtan lekesizdir. Tüm yaşayan canlıların anneleri olan Havva'dan, hüzünlü bir miras gibi aldıkları asli günahtan özgür kılınmıştı.

Günahı işleyen ve Adem'i günaha sokan Havva oldu. Onun günahı, bütün diğer yedi başlıca günahı ardından sürükleyen kibir ve gururdan kaynaklanan bir günahtı. Meryem, Havva'nın günahını nasıl onardı? Nasıra'lı Meryem, Havva'nın günahını, yani kibir günahını alçakgönüllülükle yendi.

Eski yazarlar, güzel bir kelime oyunuyla şöyle yazıyorlardı: "Eva" (yani Havva), "Ave" (yani Meryem) tarafından kurtarılmıştı. Bu iki sözcük benzer harflerden oluşmuşlardı, ama karşıt yönlerde yerleştirilmişlerdi.

"Ave" gerçekten "Eva"nın karşıtıdır. Çünkü Nasıra'lı Meryem melek Cebrail tarafından "Ave" sözcüğüyle selamlanmıştı. Çünkü O, Havva'nın günahının onarıcısı olacaktı. Nasıl ki Havva'nın günahı kibirden kaynaklanmışsa, Meryem bu günahı karşıt bir erdemle, alçakgönülülükle onardı. Bütün kadınların, Meryem'in alçakgönüllülük özelliğini kendilerine örnek alabilecekleri ve almaları gerektiğini görüyoruz. Alçakgönüllülük ne anlama geliyor? Kendi kişiliğinden vazgeçmek anlamına mı, yoksa korkak, çekingen ya da doğrudan doğruya rezil, ödlek anlamına mı geliyor? Hayır! Nasıralı Meryem alçakgönüllüydü. Ama ne tembel, ne iradesiz, ne de korkaktı. Aksine bir insana değil, Tanrı'ya itaat etme isteğinde kararlıydı. Tanrı'nın meleğine bir an bile düşünmeye gerek görmeksizin: "İşte Rab'bin hizmetkârı; senin isteğin olsun" dedi. İncil'ci Yuhanna'nın tanımlamasına göre bu olay sevgiyle olan, Tanrı'nın isteğidir. Meryem'in bu sözleri şöyle tercüme edilebilirdi. "Sevgi'nin isteği olsun." Çünkü Tanrı sevgidir.

Kendini kibirin hizmetine vermiş olan Havva'nın aksine, Nasıra'nın küçük kızı kendisini tanrısal Sevgi'nin hizmetine vermişti. Bütün günahların kökü kibirdir. Bencil olmayan, fedakârlık üzerine

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

kurulmuş bulunan diğer bütün dünyevi sevgilerin kökü de tanrısal sevgidir. Ve Meryem kendisini bu tanrısal sevginin hizmetine adadı.

Alçakgönülülükten doğan sevgi, herzaman fedakârlık sevgisidir. Meryem Ana'nın fedakârlıktaki cömertliği gibi, her kadın kendini fedakârlık ruhunda aramalıdır. Alçakgönüllü olmak, kesinlikle kendi kişiliğinden vazgeçmek anlamına gelmez. Günümüzde kişilik, haklı olarak en yüksek seviyede saygı duyulacak temel unsur olarak kabul edilmektedir. Bügünkü kadın kişisel istek ve tercihlerinde, Meryem'inkine benzer bir yaşam modeli bulabilir.

İncil Meryem'in günümüz kadınları tarafından bir model olarak alınabileceğini bize gösteriyor. Toplumun seçimlerine çözümleriyle ortak olmaya arzulu olan günümüz kadınları, sevinçle Meryem'i takip edebilirler.

Meryem'in bekâret halinin seçimi, evlilik kurumunun değerlerine karşı bir kapanma fiili değildir. Tanrı'nın planlarına tam anlamıyla hazır olmak için yapılmış cesur ve yürekli bir seçimdir.

Meryem'in kendisini Tanrı'nın isteğine terketmesi, onu adaletsizlikler ve haksızlıklar karşısında teslimiyetçiliğe yöneltmedi. Aksine "Magnificat" ilâhide, Tanrı'nın güçsüzlerin ve alçakgönüllülerin savunucusu olduğunu ilan etti.

Meryem, kıskanç bir Anne değildi. Oğlunu dünyanın kurtuluşu için cömertçe Tanrı'ya sundu. Bu nedenle bütün kadınlar ve özellikle genç kızlar için Nasıra'lı Meryem parlak bir örnektir.

Kadın hayatının en güç ve en önemli dönemi gençliktir. Gençlikte yaşama yön vermek için, tercih yapılması gerekir. Ya Havva ya da Meryem! Seçimde rehber kibir olursa, yaşam bencil duyguların egemenliğinde, geçecek demektir. Söz konusu seçimin sonucu bir dizi hayal kırıklıkları ve acı anılar olacaktır.

Eğer bir kadın hayat seçimini Tanrı sevgisine göre, yani alçakgönüllülük ve fedakârlığı gözönüne alarak yaparsa, manevi teselliyi ve sevinci getiren, Nasıra'lı küçük kıza "Lütuf ile Dolu" diye seslenen, melek Cebrail'in selamı doğrulanmış olacaktır.

Meryem Ana'nın yaşamında herşey Müjdeleme anında yapılmış seçimden varoldu. Nasıra'lı Meryem'i seçen genç kadınlar, insani planda, aile içerisinde fiziksel bir analık sevinci tadacak; ruhani planda da, bir okulda, bir hayır kurumunda, bir manastırda itinalı şefkat ve sevgilerini bağışlayarak, son derecede mutlu olabilecek-

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

lerdir.

Onlar da, Meryem gibi, Havva'nın kibirinden türemiş günahlarca zehirlenen ve ahlaksal yozlaşmalarla sürekli tehdit edilen dünyamızda göksel lûtufları bol bol dağıtacaklardır.

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

İÇİNDEKİLER

LÜTUFLA DOLU 1
Meryem Adında Bir Kız Çocuğu 1
Madonna 2
Lütuf İle Dolu 3

BAKİRE VE ANNE OLAN MERYEM 6
Allah'ın Annesi 6
Onun Uğruna Kavga 8

BÜTÜN NESİLLER BENİ MUTLU DİYE ÇAĞIRACAKLAR 11
Elizabet'i Ziyaret 11
Magnificat 12

İSA'NIN DOĞUMU 14
İnsanlık Tarihinin Odak Noktası 14
Noel Gecesi 15
Beytlehem 17

TANRI'YA ŞAN VE ŞEREF İNSANLARA SULH VE SELAMET 21
Hayvan Yemliği 21
Annenin Sevinci 22

İSA'NIN MABETTE TANRI'YA SUNULMASI 25
Meryem Oğlunu Tanrı'ya Sunuyor 25
"Bir Kılıç Yüreğini Delip Geçecek" 26

MÜNECCİMLER, ÇOCUĞU ANNESİ MERYEM İLE BERABER GÖRDÜLER 29
Müneccimlerin ve Dünyanın Huzurunda 29
Diz Çöktüler ve Çocuğa Tapındılar 31

MISIR'A KAÇIŞ 33
Hirodes'in Hiddeti 33

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Şehitlerin Anası 34
Beklenmedik Yola Çıkış 35
Sürgün Izdırapları 36

KUTSAL AİLE NASIRA'DA 39
Herodes'in Halefleri 39
Yusuf'un Yetkisi 40
Etkin ve Kontemplatif bir Anne 41
Örnek Bir Ev Kadını 42

KUDÜS'DEKİ SERÜVEN..... 45
Paskalya Bayramı 45
Meryem'in Endişesi 47
Yusuf'un Ölümü 49
Dua ve Çalışma 49
Oğul'un Kamu Hizmetine Gidişi 50

OĞLUN TAKİPÇİSİ 53
Kana'daki Düğün Sofrasında 53
Bütün Lütufların Aracısı..... 55
Oğlunun Sadık Takipçisi 56
Tanrı Krallığının Programı 57
Babamın İsteğini Her Kim Yaparsa..... 58

MERYEM EŞ-KURTARICI 60
Acının Kılıcı 60
İsa Haç Yolunda 61
Bütün İnsanların Annesi 62
Son Acısı 63
Diriliş Sevinci 64

KİLİSE'NİN ANNESİ 66
Pentekost Bayramı 66
Meryem'in Yaşamının Son Yılları 67
Meryem'in Göğe Yükselişi 67

GÜZEL SANATLARDA MERYEM ANA 69
Güzel Sanatlarda En Fazla Yüceltilen Kişi 69

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

Eski Sanatlarda 69
Ortaçağda Meryem 70
Rönesans Döneminde 70
Çağdaş Dönemde 71

MERYEM VE KADIN 72

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

meryemananet.blogspot.com meryemana.net

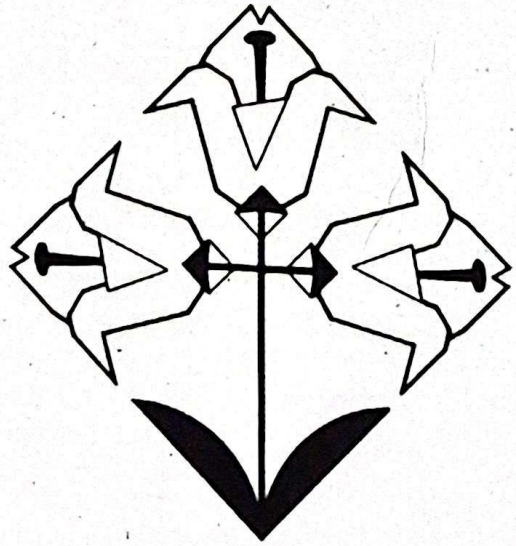

meryemananet.blogspot.com
meryemana.net